

ZAKON O CESTNINI ZA VOZILA, KATERIH NAJVEČJA DOVOLJENA MASA PRESEGA 3.500 kg

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejem

Ocena stanja

Cestnino in cestninjenje ureja trenutno Zakon o javnih cestah (Uradni list RS, št. 33/06 - uradno prečiščeno besedilo ZJC-UPB1 in 45/08; v nadaljevanju: ZJC), ki v 11.a člen določa obveznost plačevanja cestnine, določa kriterije za cestninske ceste in cestne objekte, določa merila in kriterije za določitev višine cestnine in prevzema temeljne zahteve Direktive 1999/62/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede cestnine v slovenski pravni red; podrobneje posebej določa, da ta vprašanja uredi Vlada s podzakonskim predpisom ali upravljavec določenih cestninskih cest (DARS po Zakonu o Družbi za avtoceste Republike Slovenije; Ur.l. RS, št. 57/93 in 126/03 – ZDARS). V 11.b členu, ki prenaša v slovenski pravni red temeljne zahteve Direktive 2004/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta o interoperabilnosti elektronskih cestninskih sistemov v Skupnosti, pa ureja obveznost upravljavcev cestninskih cest in objektov, da uvedejo elektronsko cestninjenje z določenimi tehničnimi značilnostmi, ki jih bo določila Komisija Evropske skupnosti (ES), pri nas pa predpisala Vlada. Poleg tega predlagana določba zavezuje te upravljavce, da z določeno dinamiko, ki je povzeta iz direktive, omogočijo svojim strankam, da postanejo naročniki evropskega elektronskega cestninjenja, kar jim omogoča, da na enem mestu uredijo to naročniško razmerje, uporabljajo pa ga v vseh evropskih elektronskih sistemih cestninjenja. V ta namen mora seveda tak upravljavec skleniti ustrezne pogodbe in dogovore z drugimi upravljavci.

Na podlagi teh zakonskih določb podrobneje ureja cestnino in cestninjenje Uredba o cestninskih cestah in cestnini za uporabo cestninskih cest (Uradni list RS, št. 110/05 in 115/06). Ta uredba določa cestninske ceste v Republiki Sloveniji in prevozne razdalje na njih cestninske razrede upošteva največjo dovoljeno maso glede na število osi in višino nad prvo osjo. Skladno z 22. členom ZJC-B se začeta emisije izpušnih plinov in dnevni čas vožnje uporabljati kot merila za določanje cestnine z uvedbo evropskega elektronskega cestninjenja, ki bo tehnično omogočal njuno uporabo. Višino cestnine v neto znesku brez davka na dodano vrednost na kilometer prevozne razdalje cestninske ceste določi Vlada Republike Slovenije za vse cestninske ceste istega upravljavca v enakem znesku, ne glede na dejanske stroške posameznega odseka cestninskih cest, ki so lahko zelo različni. Vlada mora pri odločanju o višini cestnini imeti podatke o stroških razvoja in gradnje cestninskih cest v upravljanju posameznega upravljavca, stroške obratovanja cestninskih cest v njegovem upravljanju, ponderirano povprečje cestnin in vse druge podatke.

Cestnina za posamezne prevozne razdalje in posamezne cestninske razrede se izračuna z uporabo določenih faktorji za posamezne cestninske razrede, in sicer tako, da je za prvi cestninski razred faktor 1, za ostale cestninske razrede pa so določeni višji faktorji do največ 4 za četrti cestninski razred. Višina cestnine se določi v ceniku cestnine, ki je akt upravljavca cestninskih cest in mora pred začetkom veljavnosti biti objavljen v Uradnem listu RS, pred objavo pa mora nanj pridobiti soglasje Vlade. Uredba tudi določa splošno obveznost plačevanja cestnine in prevoze, za katere se cestnina ne plačuje. Uredba prepoveduje uvedbo pavšalnega plačevanja za tretji in četrti cestninski razred, kar praktično vključuje prepoved za skoraj vsa vozila za prevoz tovorov.

Uredba tudi ureja temeljna vprašanja načina plačevanja cestnine, saj podrobneje ta vprašanja ureja cenik kot akt upravljavca cestninskih cest. Pri tem uredba omogoča gotovinsko in brezgotovinsko plačevanja. Uredba določa najvišji možni popust, ki ga lahko daje upravljavec za predplačilo pri brezgotovinskem plačevanju in ga omejuje na 13%. Uredba tudi določa nadzor nad izvrševanjem, ki je praviloma prepuščen inšpektorjem za ceste, opravljata pa ga v okviru svojih nalog in pooblastil tudi tržna inšpekcija in policija. Uredba tudi določa prekrške in globe zanje.

Dne 25.4.2008 je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah ZJC (Uradni list RS, št. 45/08, ki uvedel za vozila, katerih največja dovoljena skupna masa ne presega 3.500 kg (v nadaljevanju: osebna vozila), cestnino za uporabo vseh cestninskih cest v Republiki Sloveniji za določen čas, uredil način plačevanja te cestnine z vinjeto, določil obveznosti upravljavca cestninskih cest v zvezi s cestninjenjem z vinjeto, uredil nadzor upravljavca cestninskih cest nad cestninjenjem in določil prekrške za kršitev pravil plačevanja cestnine in urediti pravico upravljavca cestninskih cest, da vodi postopek za prekršek kot prekrškovni organ.

Razlogi za novo ureditev

Najprej je treba poudariti, da se nova ureditev nanaša le na cestnino za vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg (v tem uvodu v nadaljevanju: tovorna vozila) in ki se plačuje glede na prevoženo razdaljo po cestninski cesti. Cestnina za osebna vozila (do 3.500 kg največje dovoljene skupne mase ne glede na priklopnik) ostane urejena enako kot sedaj v ZJC in se s predlaganim zakonom ne spreminja.

Razloga za novo ureditev sta zlasti dva. Prvi je v tem, da je v letu 2006 bila sprejeta Direktiva 2006/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o spremembi Direktive 1999/62/ES o cestnih pristojbinah za uporabo določene infrastrukture za težka tovorna vozila (UL L št. 157 z dne 9.6.2006, str. 8). Gre za zelo obsežno spremembo, ki uvaja številne novosti:

- cestnine se obvezno uporabljajo na vseevropskem cestnem omrežju, kakor je opredeljeno v oddelku 2 Priloge I k Odločbi št. 1692/96/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 1996 o smernicah Skupnosti za razvoj vseevropskega prometnega omrežja (UL L 228, 9.9.1996, str. 1.) kakor je bila nazadnje spremenjena z Odločbo št. 884/2004/ES (UL L 167, 30.4.2004, str. 1) in označeno na zemljevidih; zemljevidi se nanašajo na ustrezne odseke, navedene v izvedbenem delu in/ali v Prilogi II k navedeni odločbi; države članice jih lahko uvedejo tudi na drugih cestah pod določenimi pogoji nediskriminatorne uporabe;
- nediskriminatornost uporabe za mednarodni promet je v direktivi izredno poudarjena in podrobno urejena;
- direktiva dopušča nekatera znižanja ali oprostitve cestnin za vozila, ki so oproščena obveznosti vgradnje in uporabe tahografov;
- nova direktiva zelo omejevalno dopušča možne popuste pri cestninah in jih omejuje na 13%;
- direktiva zelo podrobno ureja načelo povrnitve infrastrukturnih stroškov, torej stroškov gradnje in vzdrževanje cestninskih cest; te stroške podrobno ureja in določa tudi temeljna načela metodologije za njihov izračun;
- na novo in mnogo bolj podrobno kot doslej ureja možnost prilagoditve cestnine glede na čas vožnje ali emisijski razred EURO vozila;
- nova direktiva tudi omogoča prabitke, vendar jih zelo podrobno ureja in vztraja na njihovi nediskriminatornosti;
- zelo podrobno določa način izračuna ponderiranih povprečnih cestnin za posamezne cestninske razrede in dele cestninskih cest;

- določa različne obveznosti držav članic, da obveščajo komisijo, ki lahko uvedbi neke rešitve nasprotuje, če meni, da ni v skladu z direktivo.

Drugi razlog je povezan s prvim. Uveljavitev zahtev direktive namreč terja uvedbo cestninjenja v prostem prometnem toku, to je takega cestninjenja, v katerem cestninske postaje vsaj v določenem delu (za določena vozila) nimajo več zapor prometa, tako da promet poteka z nezmanjšano hitrostjo ali le z manjšo prilagoditvijo hitrosti. To pa zahteva podrobno zakonsko ureditev obveznosti voznikov, nadzora nad cestninjenjem vključno z uvedbo posebnih pooblaščenih oseb – cestninski nadzorniki, ureditev pooblastil teh nadzornikov, zlasti pa možnost prisilnega izterjevanja dolgovane cestnine.

Vse te spremembe so tako obsežne, da terjajo povsem novo zakonsko ureditev, zato je predlagan nov Zakona o cestnini za vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg.

2. Cilji, načela in poglavitne rešitve predloga zakona

Cilji predlaganega zakona so:

- prenesti v slovenski pravni red Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 1999/62/ES z dne 17. junija 1999 o cestnih pristojbinah za uporabo določene infrastrukture za težka tovorna vozila (UL L št. 187 z dne 20.7. 1999, str. 42), kot je bila spremenjena z Direktivo 2006/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o spremembi Direktive 1999/62/ES o cestnih pristojbinah za uporabo določene infrastrukture za težka tovorna vozila (UL L št. 157 z dne 9.6.2006, str. 8); (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 1999/62/ES) in Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2004/52/ES z dne 29. aprila 2004 o interoperabilnosti elektronskih cestninskih sistemov v Skupnosti (UL L št. 166 z dne 30. 4. 2004, str. 124); (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2004/52/ES);
- določiti kriterije za opredelitev cestninskih cest in cestninskih cestnih objektov za cestnino za tovorna vozila;
- natančno urediti obveznost plačevanja cestnine za tovorna vozila;
- podrobno urediti način določitve višine cestnine za tovorna vozila, oprostitve, prilagoditve in morebitne pribitke;
- urediti način cestninjenja za tovorna vozila, kolikor mora biti urejen v zakonu;
- določiti prekrške izvajalcev nalog na področju cestninjenja.

Glavna načela predlaganega zakona so:

- povečanje pretočnosti prometa na cestninskih cestah;
- zmanjšanje zastojev;
- zmanjšanje onesnaževanja okolja;
- hitrejše doseganje nacionalnih okoljskih ciljev pri zmanjševanju emisij toplogrednih plinov.

Poglavitne rešitve predlaganega zakona so:

- Zakon določa obveznost plačila cestnine za tovorna vozila glede na prevoženo razdaljo po cestninski cesti in se nanaša le na to cestnino.
- Predlagani zakon deli cestninske ceste na tiste, ki jih mora vlada obvezno določiti kot cestninske ceste, in izbirne, glede katerih se lahko odloči, ali jih opredeli kot take ali ne. Obvezne so tiste, za katere tako določa Direktiva 1999/62/ES kot je bila spremenjena z Direktivo 2006/38/ES, to je vse ceste na vseevropskem cestnem

omrežju, ne glede na to pa tudi avtoceste in hitre ceste, ki izpolnjujejo določene tehnične značilnosti. Izbirne cestninske ceste so tiste, pri katerih ima vlada možnost, da kot cestninsko cesto določi tudi državno cesto, ki ni avtocesta ali hitra cesta, če gre za cesto, ki je projektirana za daljinski promet in gre za vzporedno cesto ali je v neposredni konkurenci z obvezno cestninsko cesto.

- Novi zakon jasno ureja obveznost plačila cestnine, torej kdaj nastane, kdo je cestninski zavezanec in kdo cestninski upnik, in komu se plačuje. Določa tudi za katere vožnje po cestninski cesti se ne plačuje cestnina, pri čemer ni bistvenih razlik s sedanjo ureditvijo.
- Novi zakon določa temelje za določitev cestninskih razredov, medtem ko njihovo konkretno določitev prepušča podzakonskemu predpisu. Razlog za to, da zakon ne določa cestninskih razredov že neposredno je v tem, da bodo cestninski razredi spreminjani glede na uvedbo cestninjenja v prostem prometnem toku, kar pa je mogoče storiti fleksibilno le s podzakonskim predpisom.
- Predlagani zakon skladno z Direktivo 1999/62/ES ureja način izračuna ponderirane povprečne cestnine in pooblašča vlado za določitev metodologije z ta izračun.
- Način določitve cestnine v bistvenih elementih ostaja tak, kot je že sedaj. Na podlagi izračunov ponderirane povprečne cestnine določi na predlog upravljavca cestninskih cest vlada s sklepom višino cestnine na kilometer cestninske ceste za posamezen cestninski razred. Na podlagi tega upravljavec cestninskih cest sprejme in objavi cenik s soglasjem vlade.
- Skladno z Direktivo 1999/62/ES predlagani zakon podrobno ureja t.i. prilagoditve višine cestnine glede na čas vožnje in emisijski razred EURO vozila. Skladno z direktivo ureja predlagani zakon tudi popuste in morebitne pribitke k cestnini.
- Povsem na novo predlagani zakon ureja način cestninjenja, saj podrobno ureja cestninjenje z ustavljanjem vozila in cestninjenje v prostem prometnem toku. Pri cestninjenju z ustavljanjem, ki ga je treba urediti za prehodno obdobje in za primere izoliranih cestninskih odsekov, določa obveznosti upravljavca cestninskih cest in voznikov v zvezi s tem. Ureja evidence, ki jih vodi upravljavec cestninskih cest in ga pooblašča za sprejem splošnega akta po javnem pooblastilu, s katerim podrobneje uredi cestninjenje.
- Predlagani zakon tudi ureja povsem nov način cestninjenja v prostem prometnem toku kjer določa, da to cestninjenje izvajata operater elektronskega cestninskega sistema in zavezani ponudnik cestninjenja. Prvi je gospodarska družba, ki jo skupaj ustanovita država in DARS in skrbi za neposredno obratovanje elektronskega cestninskega sistema. Drugi je oseba, ki ima dve temeljni nalogi: vzpostavitev in vzdrževanje celotnega sistema in skrb za razmerja z uporabniki ter njihovim vključevanjem v elektronski cestninski sistem. Te storitve in naloge predstavljajo gospodarsko javno službo, izvaja pa jo pravna oseba, ki pridobi na javnem razpisu koncesijo za njeno izvajanje, nato pa s operaterjem elektronskega cestninskega sistema uredi medsebojna razmerja.
- Predlagani zakon ureja tudi interoperabilnost cestninskih sistemov in tem okviru prenaša v slovenski pravni red Direktivo 2004/52/ES. V ta namen je treba zagotoviti, da storitve vključitve v evropsko elektronsko cestninjenje izvajajo licencirani ponudniki cestninjenja kot tržno dejavnost, hkrati pa je treba predvideti, da poseben državni organ – organ v sestavi ministrstva za promet (cestninski organ) izvaja upravne naloge v zvezi z interoperabilnostjo cestninjenja.
- Glede nadzora nad cestninjenjem se predlagani zakon v celoti sklicuje na določbe 75a. do 75e. člena ZJC.
- Zakon v prehodnih in končnih določbah tudi razveljavlja ali spreminja določene člene ZJC in Zakona o DARS, določa roke ta sprejem podzakonskih predpisov in ureja vprašanja postopnega uvajanja cestninjenja v prostem prometnem toku ter nadzora nad cestninjenjem.

3. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva

Za vzpostavitev sistema elektronskega cestninskega sistema v prostem prometnem toku ne bo potrebno zagotoviti dodatnih finančnih sredstev, saj bo za izvedbo sistema z javnim razpisom podana koncesija zunanjemu izvajalcu. Finančna sredstva za vzpostavitev t.i. »zaledne pisarne« sistema bo zagotovil DARS d.d. iz lastnih sredstev (t.i. sredstva družbe). Vključevanje finančnih sredstev EU ni predvideno, ker za vzpostavljanje cestninskih sistemov le-ta niso na voljo.

4. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenost predlagane ureditve pravu EU

4.1 Zvezna Republika Nemčija

V Nemčiji je omenjeno področje urejeno z Zakonom o zaračunavanju pristojbin po prevoženih razdalji za uporabo zveznih avtocest s težkimi tovornimi vozili (z dne 05. aprila 2002). Zakon določa obveznost plačila cestnine za težka tovorna vozila z določenimi izjemami (cestnina se npr. ne plačuje za uporabo naslednjih vozil: avtobusov, vozil oboroženih sil, policijskih organov, vozil namenjenih vzdrževanju cest ter vozil z nalogami podobnimi že naštetim), ki so podobne izjemam določene v predlogu slovenskega zakona. Cestninske stopnje oziroma višina cestnine je odvisna od dolžine vozila ali s kombinacijo vozil prevoženih cestnih odsekov, za katere velja obveznost plačevanja cestnine, od števila osi vozila ali kombinacije vozil in od emisijskega razreda vozila (podobna ureditev v slovenskem zakonu). Višino cestnine določi Zvezna vlada, za kar pa potrebuje tudi soglasje Zveznega sveta (po slovenskem predlogu cestninske razrede določi Vlada RS).

Zvezni urad za tovorni promet, lahko ureditev in obratovanje sistema prenese na zasebnika (upravljalca). Izvajanje prepisov zakona nadzira Zvezni urad za tovorni promet, v okviru izvajanja svojih carinskih nadzornih ukrepov, pa lahko izvajanje nadzorujejo tudi carinski organi. Naloge in pristojnosti Zveznega urada za tovorni promet in carinskih organov v zvezi z nadzorom so podobne pristojnostim naših organov glede nadzora. Pri nas, bi bil upravljalca cestninskih cest dolžan po javnem pooblastilu izvajati nadzor nad cestninjenjem, za kar bi imel v zakonu posebej določena pooblastila v zvezi z nadzorom, uvedli bi t.i. cestninske nadzornike, pomoč pa bi bila dolžna nuditi tudi policija (izvajanje Zakona o cestnini s strani upravljalca cestninskih cest, pa bi izvajal Prometni inšpektorat Republike Slovenije). V Nemčiji podobno kot v slovenskem predlogu Zakona o cestninah poznajo možnost naknadnega zaračunavanja cestnine. Cestninski dolžnik (je lahko lastnik, imetnik vozila ali voznik) je v Nemčiji dolžan cestnino plačati najpozneje pred uporabo avtocest z obveznostjo plačevanja cestnine ali izjemoma v primeru odloga plačila ob določenem datumu. Nemški zakon, prav tako kot naš določa prekrške, globe in upravni organ pristojen za odločanje v prekrškovnih zadevah (Zvezni urad za tovorni promet).

4.2 Zvezna republika Avstrija

V Avstriji obravnava tematiko cestnin Zvezni zakon o zaračunavanju cestnine na zveznih cestah (Zakon o cestnini na zveznih cestah 2002 – BStMG). Zakon določa, da se cestnina lahko plačuje ali glede na posamezne prevožene odseke (torej glede na število prevoženih kilometrov – v tem primeru se praviloma plačuje z uporabo dovoljenih naprav za elektronsko cestninjenje) ali za določena obdobja (časovno omejena uporaba cest), po slovenskem

predlogu zakona pa poznamo le cestninjenje glede na prevožene kilometre in ne t.i. cestninjenja za določena obdobja, razen za vozila katerih največja dovoljena skupna masa ne presega 3.500 kg in sicer za mesečno uporabo določenega odseka cestninske ceste v dnevni migraciji (cestnino določi upravljalec cestninske ceste). Cestninski upnik je zvezna država, lahko pa tudi Delniška družba za financiranje avtocest in hitrih cest, cestninski dolžnik pa je voznik motornega vozila in imetnik registracije. Tudi Avstrija ima določene izjeme glede obveznosti plačevanja cestnine (npr. vozila zvezne vojske). Za časovno omejeno uporabo cest se cestnina plača s pritrditvijo ustrezne vinjete (poznajo letne, 2-mesečne in desetdnevne). V primeru plačevanja cestnine glede na število prevoženih kilometrov določi zvezni minister za promet, inovacije in tehnologijo v soglasju z zveznim finančnim ministrom za cestnino z uredbo osnovno tarifo za cestnino glede na prevožene kilometre.

Delniška družba za financiranje avtocest in hitrih cest v Cestnem pravilniku (njegov sprejem določa zakon) določi cestne odseke in tarife na teh posameznih odsekih (splošni pogoji uporabe cestninskih odsekov). Za nadzorovanje cestninjenja je zadolžena Delniška družba za financiranje avtocest in hitrih cest, poleg tega pa lahko za sodelovanje pri izvajanju tega zakona določi organe za nadzor cestninjenja. Zakon vsebuje tudi kazenske določbe za primere npr. cestninske prevare, prekršitev dolžnosti ustavitve vozila ter določa denarno kazen za kršitev (pobrana denarna kazen pripada Delniški družba za financiranje avtocest in hitrih cest ter javno pravnim teritorialnimi skupnostim, ki financirajo te organe nadzora). Kot pristojen organ po tem zakonu namreč velja okrajni upravni organ, po slovenskem predlogu zakona pa o morebitnih prekrških odloča upravljalec cestninskih cest kot prekrškovni organ (nadzor nad upravljalcem pa izvaja Prometni inšpektorat RS). V prehodnih določbah zakon določa postopen prehod k cestnini po prevoženih kilometrih. Zvezni minister za promet, inovacije in tehnologijo z uredbo določi začetek zaračunavanja cestnine po številu prevoženih kilometrov, brž ko sta zagotovljena nemoteno odvijanje cestninjenja in varstvo osebnih podatkov (prav tako slovenski predlog zakona v prehodnih in končnih določbah ureja uvedbo evropskega elektronskega cestninjenja in možnost opustitve cestninjenja z ustavljanjem vozila).

4.3 Republika Italija

V Italiji ureja področje cestnin Zakon o cestah. Vsebuje določbe o dodatnih pristojbinah za delovne stroje in orodja, ki se uporabljajo pri prilagajanju cestne infrastrukture (gre za t.i. odškodnino za izrabo cestišča), v primeru neplačila pa določa upravno kazen za kršitev teh določb. Organizacija prometa in označevanje cest je v Italiji v pristojnosti Ministrstva za infrastrukturo in transport (izdaja direktive s tega področja), pri tem pa upošteva mnenje Ministrstva za varovanje okolja in prostora (v primeru cest namenjenim vojaški infrastrukturi, izključni uporabi vojske pa mnenje teritorialne vojaške komande). Ministrstvo za infrastrukturo tudi prilagaja pravilnike in izdaja dekrete za prilagoditev direktivam Evropske unije. V okviru Ministrstva za infrastrukturo in transport deluje tudi Inšpektorat za promet kot operativni organ.

Zakon določa tudi vedenje in ravnanje med vožnjo na avtocestah in na glavnih medkrajevnih cestah. Kadar se plačuje cestnina na podlagi vstopnega listka je določena tudi sankcija za primer neposredovanja le tega – cestnina se obračuna od najbolj oddaljene vstopne cestninske postaje za pripadajoči razred vozila (podobno kot v slovenskem predlogu zakona). V primeru kršitev določb o vedenju in ravnanju med vožnjo na avtocestah so določene tudi upravne kazni (možna je tudi dodatna kazen odvzema vozniškega izpita). Po zakonu, mora biti v okviru celotnega sistema cest postavljena oprema za spremljanje, nadzor in razbiranje podatkov o prometu, za postavitve pa so odgovorne posebne ustanove, ki so lastnice cest (nadzor vrši Ministrstvo za infrastrukturo in transport). Po zakonu, se mora pripraviti tudi pravilnik o pravicah vseh zainteresiranih za izvajanje predpisov, ki jih vsebujejo

norme tega zakona. Zakon podrobneje ne določa načina cestninjenja v Italiji in je bolj splošen v primerjavi s slovenskim predlogom zakona.

5. Druge posledice, ki jih bo imel zakon

Temeljna posledica zakona je, da omogoča uvedbo cestninjenja v prostem prometnem toku tudi za tovorna vozila. Potem, ko je bila s spremembami in dopolnitvami ZJC uvedena cestnina za uporabo cestninskih cest za določen čas, bo zakon omogočil po preteku uvajalnega obdobja, da bo v celoti po avtocestah in drugih cestninskih cestah potekal promet brez ustavljanja na cestninskih postajah.

Zakon bo imel tudi organizacijske posledice, saj je za njegovo izvajanje treba ustanoviti posebno gospodarsko družbo – operaterja elektronskega cestninskega sistema, treba bo podeliti koncesijo za vzpostavitev elektronskega sistema cestninjenja in za dejavnost zavezanega ponudnika cestninjenja in ustanoviti cestninski organ v sestavi ministrstva, pristojnega za promet.

6. Razlogi za nujni postopek

Zakon o cestnini bo predstavljal celovito pravno podlago za pobiranje cestnine, ne samo na avtocestah, ampak na celotnem državnem cestnem omrežju. Priprava, uskladitev in sprejem tega zakona je eden izmed ključnih korakov na področju elektronskega cestninjenja, saj bo zakon služil kot podlaga za uvedbo nekaterih popolnoma novih organizacijskih, funkcijskih in tehničnih metod, ki so potrebne za uvedbo elektronskega cestninskega sistema v prostem prometnem toku, vključno z opredelitvijo nadzornih pristojnosti v procesu izvedbe tega in ostalih predpisov s področja cestninjenja.

Razloga za novo ureditev sta zlasti dva. Prvi je v tem, da je v letu 2006 bila sprejeta Direktiva 2006/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o spremembi Direktive 1999/62/ES o cestnih pristojbinah za uporabo določene infrastrukture za težka tovorna vozila (UL L št. 157 z dne 9.6.2006, str. 8). Gre za zelo obsežno spremembo, ki uvaja številne novosti:

- cestnine se obvezno uporabljajo na vseevropskem cestnem omrežju, kakor je opredeljeno v oddelku 2 Priloge I k Odločbi št. 1692/96/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 1996 o smernicah Skupnosti za razvoj vseevropskega prometnega omrežja (UL L 228, 9.9.1996, str. 1.) kakor je bila nazadnje spremenjena z Odločbo št. 884/2004/ES (UL L 167, 30.4.2004, str. 1) in označeno na zemljevidih; zemljevidi se nanašajo na ustrezne odseke, navedene v izvedbenem delu in/ali v Prilogi II k navedeni odločbi; države članice jih lahko uvedejo tudi na drugih cestah pod določenimi pogoji nediskriminatorne uporabe;
- nediskriminatornost uporabe za mednarodni promet je v direktivi izredno poudarjena in podrobno urejena;
- direktiva dopušča nekatera znižanja ali oprostitve cestnin za vozila, ki so oproščena obveznosti vgradnje in uporabe tahografov;
- nova direktiva zelo omejevalno dopušča možne popuste pri cestninah in jih omejuje na 13%;
- direktiva zelo podrobno ureja načelo povrnitve infrastrukturnih stroškov, torej stroškov gradnje in vzdrževanje cestninskih cest; te stroške podrobno ureja in določa tudi temeljna načela metodologije za njihov izračun;
- na novo in mnogo bolj podrobno kot doslej ureja možnost prilagoditve cestnine glede na čas vožnje ali emisijski razred EURO vozila;

- nova direktiva tudi omogoča pribletke, vendar jih zelo podrobno ureja in vztraja na njihovi nediskriminatornosti;
- zelo podrobno določa način izračuna ponderiranih povprečnih cestnin za posamezne cestninske razrede in dele cestninskih cest;
- določa različne obveznosti držav članic, da obveščajo komisijo, ki lahko uvedbi neke rešitve nasprotuje, če meni, da ni v skladu z direktivo.

Drugi razlog je povezan s prvim. Uveljavitev zahtev direktive namreč terja uvedbo cestninjenja v prostem prometnem toku, to je takega cestninjenja, v katerem cestninske postaje vsaj v določenem delu (za določena vozila) nimajo več zapor prometa, tako da promet poteka z nezmanjšano hitrostjo ali le z manjšo prilagoditvijo hitrosti. To pa zahteva podrobno zakonsko ureditev obveznosti voznikov, nadzora nad cestninjenjem vključno z uvedbo posebnih pooblaščenih oseb – cestninski nadzorniki, ureditev pooblastil teh nadzornikov, zlasti pa možnost prisilnega izterjevanja dolgovane cestnine.

Vse te spremembe so tako obsežne, da terjajo povsem novo zakonsko ureditev, zato je predlagan nov Zakon o cestnini za vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg. Poleg tega so določila v zvezi z načrtovanim cestninjenjem določena v vladnem Akcijskem načrtu uvedbe elektronskega cestninskega sistema v prostem prometnem toku s pogoji za interoperabilnost v Evropski uniji, ki je bil na Vladi RS sprejet dne 19.07.2007. Le-ta predstavlja osnovo za vse nadaljnje predloge v zvezi z uvajanjem sistema.

Sprejem Zakona o cestnini je nujen tudi iz gospodarskega vidika. S strani težkega tovornega prometa se namreč pobere velik delež cestnine, zato je potrebno aktivno nadaljevati z načrtovanimi aktivnostmi oziroma izvajanjem Akcijskega načrta uvedbe elektronskega cestninskega sistema v prostem prometnem toku s pogoji za interoperabilnost v Evropski uniji. Le-ta določa, da se v I. fazi uvede zaprt elektronski cestninski sistem v prostem prometnem toku na cestninskih cestah za tovorna vozila največje dovoljene mase nad 3,5 ton s satelitsko tehnologijo. Vzporedno se vzpostavlja ustrezna tehnološka osnova, ki bo kompatibilna z delovanjem rešitve, implementirane v fazi II, in bo podpirala nadzor vseh razredov vozil. Rok izvedbe je 31. julij 2009.

Kakršenkoli zamik načrtovane uvedbe cestninjenja v prostem prometnem toku za težka tovorna vozila bi povzročil velik izpad pričakovanih finančnih prilivov. Iz razloga, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države, Vlada RS predlaga Državnemu zboru RS, da se predlog Zakona o cestnini za vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg sprejme po nujnem postopku za sprejem zakona.

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O CESTNINI ZA VOZILA, KATERIH NAJVEČJA DOVOLJENA MASA PRESEGA 3.500 kg

I. UVODNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

(1) Ta zakon ureja obveznost plačevanja cestnine za uporabo cestninskih cest za uporabo cestninske ceste z motornim vozilom, katerega največja dovoljena masa presega 3.500 kg, ne glede na največjo dovoljeno maso priklopnega vozila, prevoze, za katere se ta cestnina ne plačuje, cestninske razrede teh vozil, način določitve višine te cestnine, način cestninjenja in vprašanja interoperabilnosti cestninjenja v prostem prometnem toku, nadzor nad plačevanjem cestnine in sankcije za kršitev obveznosti plačevanja cestnine.

(2) Ta zakon prenaša v slovenski pravni red določbe naslednjih direktiv Evropske skupnosti:

- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 1999/62/ES z dne 17. junija 1999 o cestnih pristojbinah za uporabo določene infrastrukture za težka tovorna vozila (UL L št. 187 z dne 20.7. 1999, str. 42), kot je bila spremenjena z Direktivo 2006/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o spremembi Direktive 1999/62/ES o cestnih pristojbinah za uporabo določene infrastrukture za težka tovorna vozila (UL L št. 157 z dne 9.6.2006, str. 8); (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 1999/62/ES);
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/52/ES z dne 29. aprila 2004 o interoperabilnosti elektronskih cestninskih sistemov v Skupnosti (UL L št. 166 z dne 30. 4. 2004, str. 124); (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2004/52/ES).

2. člen (definicije)

(1) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

- »cestnina« je plačilo določenega zneska za vozilo, katerega največja dovoljena masa presega 3.500 kg, ne glede na največjo dovoljeno maso priklopnega vozila, ki prevozi cestninski odsek cestninske ceste; znesek temelji na prevoženi razdalji in cestninskem razredu vozila;
- »cestninska ureditev« je skup pogojev, pod katerimi se na posamezni cestninski cesti odmerja cestnina in izvaja ter nadzira cestninjenje;
- »cestninjenje« je celota dejavnosti, ki so s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi ter splošnimi akti za izvrševanje javnih pooblastil določene za izvajanje obveznosti plačevanja cestnine in nadzorom nad njenim plačevanjem;
- »cestninska cesta« je cesta, ki je s predpisom iz 6. člena tega zakona določen kot cesta, za uporabo katere se plačuje cestnina;

- »cestni odsek« je s predpisom iz 6. člena tega zakona določen del cestninske ceste, ki ga mora vozilo prevoziti, da nastopi obveznost plačila cestnine;
- »cestninska postaja« je mesto na cestninski cesti ali na uvozu oziroma izvozu iz nje, ki je opremljeno s potrebnimi objekti in/ali napravami za cestninjenje z ustavljanjem;
- »cestninski razred« je skupina vozil istega tipa vozila, za katero se določi višina cestnine;
- »cestninski zavezanec« je vsak od zavezancev za plačilo cestnine, kot so določeni v prvem odstavku 8. člena tega zakona;
- »Družba za avtoceste Republike Slovenije« je upravljavec cestninskih cest, ki v skladu z Zakonom o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 20/04 – uradno prečiščeno besedilo) upravlja določene cestninske ceste;
- »elektronska naprava za cestninjenje« je skupni izraz za napravo za elektronsko cestninjenje z ustavljanjem vozila ali OBU napravo;
- »elektronski cestninski sistem« je povezan in usklajen skup objektov in naprav ter načinov njihove uporabe in delovanja, ki omogoča cestninjenje v prostem prometnem toku;
- »evropsko elektronsko cestninjenje« je način cestninjenja v prostem prometnem toku, določen v 28. členu tega zakona;
- »izbirna cestninska cesta« je državna cesta, ki jo vlada lahko pod pogoji iz 4. člena tega zakona določi za cestninsko cesto;
- »Komisija« je Komisija Evropske skupnosti;
- "koncesijska pogodba" pomeni "koncesijo gradnje" ali "koncesijo storitev", kakor sta opredeljeni v zakonu, ki ureja javno-zasebno partnerstvo;
- »koncesijska cestnina« pomeni cestnino, ki jo pobira koncesionar v skladu s koncesijsko pogodbo;
- »OBU naprava« je naprava za elektronsko cestninjenje, namenjena cestninjenju v prostem prometnem toku;
- »obvezna cestninska cesta« je državna cesta, ki jo glede na pogoji iz 3. člena tega zakona vlada določi kot cestninsko cesto;
- »odločitev Komisije o interoperabilnosti« je odločitev o opredelitvi evropskega elektronskega cestninjenja, ki jo Komisija sprejme na podlagi člena 4(4) Direktive 2004/52/ES;
- »operater elektronskega cestninskega sistema« je gospodarska družba iz prvega odstavka 23. člena tega zakona;
- »os« je neodvisno od medosja vsaka obesa koles, ki leži simetrično na vzdolžno središčnico vozila; navpične osi ne štejejo za osi; upoštevajo se osi vlečnega in priklopnega vozila;
- »ponderirana povprečna cestnina« pomeni skupne prihodke iz cestnin v določenem obdobju, deljene s številom prevoženih kilometrov vozil na določenem cestnem omrežju v istem obdobju, pri čemer se prihodke in prevožene kilometre vozil izračuna glede na vozila, za katera se uporabljajo cestnine;
- »ponudnik cestninjenja« je ponudnik evropskega elektronskega cestninjenja ali zavezanih ponudnik cestninjenja;
- »ponudnik evropskega elektronskega cestninjenja« je oseba zasebnega prava, ki na podlagi dovoljenja cestninskega organa opravlja storitve dostopa do evropskega elektronskega cestninjenja po 30. členu tega zakona;
- "stroški financiranja" pomenijo obresti na posojila in/ali donosnost lastniškega kapitala delničarjev;
- "stroški gradnje" so stroški, povezani z gradnjo in financiranjem gradnje novih cestninskih cest ter izboljšavami obstoječih cestninskih cest, ki so bile dograjene po 10.6.1978 in cestninskih cest, zgrajenih pred tem datumom, pri katerih je bil pogoj za njihovo izgradnjo, da bo njihova pričakovana življenjska doba daljša od 30 let;
- »točka cestninjenja« je mesto na cestninski cesti, na katerem se začne in/ali konča zaračunavanje cestnine za vožnjo po cestninski cesti pri cestninjenju z ustavljanjem vozila;

- »uporabnik elektronskega cestninjenja« je oseba, ki je s ponudnikom cestninjenja sklenila pogodbo o vključitvi v elektronski sistem cestninjenja;
- »upravljalca cestninskih cest« je oseba ali organ, ki v skladu s predpisi o javnih cestah upravlja eno ali več cestninskih cest;
- » uvedba evropskega elektronskega cestninjenja« je datum, s katerim preteče rok iz točke (a) četrtega odstavka 3. člena Direktive 2004/52/ES;
- »vlada« je Vlada Republike Slovenije;
- »vozilo« je motorno vozilo, katerega največja dovoljena masa presega 3.500 kg, ne glede na največjo dovoljeno maso priklopnega vozila
- »vseevropsko cestno omrežje« je cestno omrežje, kakor je opredeljeno v oddelku 2 Priloge I k Odločbi št. 1692/96/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 1996 o smernicah Skupnosti za razvoj vseevropskega prometnega omrežja (UL L 228, 9.9.1996, str. 1.) kakor je bila nazadnje spremenjena z Odločbo št. 884/2004/ES (UL L 167, 30.4.2004, str. 1) in označeno na zemljevidih; zemljevidi se nanašajo na ustrezne odseke, navedene v izvedbenem delu in/ali v Prilogi II k navedeni odločbi;
- »zavezani ponudnik cestninjenja« je oseba zasebnega prava, ki izvaja naloge iz 24. člena tega zakona in ima pri tem naložene določene obveznosti javne službe.

(2) Drugi uporabljeni izrazi imajo enak pomen kot v zakonu, ki ureja javne ceste in v zakonu, ki ureja varnost cestnega prometa. Pri tem ima izraz »največja dovoljena skupna masa« enak pomen kot izraz »največja dovoljena masa« v zakonu, ki ureja varnost cestnega prometa.

II. CESTNINSKE CESTE

3. člen (obvezne cestninske ceste)

(1) Cestninske ceste so državne ceste, ki so sestavni del vseevropskega cestnega omrežja.

(2) Ne glede na prvi odstavek so cestninske ceste tudi ceste, ki so kategorizirane kot avtoceste ali hitre ceste, če izpolnjujejo naslednje prometno tehnične pogoje:

- so posebej projektirane in zgrajene za promet motornih vozil,
- ne služijo posameznim zemljiščem in objektom na njih, ki mejijo nanje,
- imajo, razen na posebnih mestih in začasno, dva označena prometna pasova ter odstavni pas ali odstavne niše na vsakem od fizično ločenih smernih vozišč;
- se z drugo cesto ali drugim infrastrukturnim objektom ne križajo v istem nivoju.

(3) Cestninske ceste iz tega člena določi vlada v predpisu iz 6. člena tega zakona. Vlada lahko pri tem odloči, da za cestninsko cesto ne določi ceste, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjih dveh odstavkov, če je to utemeljeno.

4. člen (izbirne cestninske ceste)

Vlada lahko določi v predpisu iz 6. člena tega zakona kot cestninsko cesto tudi državno cesto, ki ne izpolnjuje pogojev iz prejšnjega člena, če gre za cesto, ki je projektirana za daljinski promet in gre za vzporedno cesto, na katero je lahko preusmerjen promet iz cestninskih cest iz prejšnjega člena ali je v neposredni konkurenci s cestninsko cesto iz prejšnjega člena.

5. člen
(cestninski cestni objekti)

(1) Cestnina za cestninske ceste vključuje tudi cestnino za vse cestne objekte na njih, razen cestninskih cestnih objektov iz drugega odstavka tega člena.

(2) Vlada lahko s predpisom določi, da se zaradi povrnitve stroškov njihove izgradnje, vzdrževanja, obratovanja in obnavljanja cestnina plačuje tudi za uporabo posameznega predora, mostu ali gorskega prelaza (v nadaljnjem besedilu: cestninski cestni objekti). Cestnina po določbi tega odstavka in cestnina za cestninske ceste iz prejšnjega odstavka se ne smeta podvajati.

6. člen
(predpis vlade in obveščanje Komisije)

(1) Vlada z uredbo določi:

- cestninske ceste in dolžine cestninskih odsekov teh cest;
- cestninske postaje oziroma točke cestninjenja na cestninskih cestah pri cestninjenju z ustavljanjem ter prevozne razdalje med točkami cestninjenja z ustavljanjem;
- način označevanja cestninskih cest in cestninskih odsekov.

(2) Ministrstvo, pristojno za promet (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) Komisiji najmanj štiri mesece pred izvajanjem nove cestninske ureditve sporoči:

(a) za cestninske ureditve, ki ne vključujejo koncesijskih cestnin:

- vrednosti enot in ostalih parametrov, ki jih uporabljajo za izračun različnih elementov stroškov, in
- jasne informacije o vozilih, za katere se uporablja njihova cestninska ureditev, in geografski obseg omrežja oziroma dela omrežja, ki se uporablja za vsak posamezen izračun stroškov, ter odstotek stroškov, ki ga želijo povrniti,

(b) za cestninske ureditve, ki vključujejo koncesijske cestnine:

- koncesijske pogodbe ali bistvene spremembe teh pogodb,
- osnovno ureditev za pogodbe, na podlagi katere je koncedent oblikoval objavo javnega razpisa o koncesiji, kakor je navedeno v zakonu, ki ureja javno-zasebna partnerstva; ta osnovna ureditev vsebuje oceno stroškov iz drugega odstavka 12. člena tega zakona, ki se predvidevajo po koncesiji, predviden promet po tipih vozil, ravni predvidenih cestnin in geografski obseg omrežja, ki ga pokriva koncesijska pogodba.

(3) Ministrstvo najmanj štiri mesece pred začetkom njihovega izvajanja obvesti Komisijo o izvajanju novih cestninskih ureditev, ki se uporabljajo na vzporednih cestah, na katere bi se promet lahko preusmeril z vseevropskega cestnega omrežja in/ali so v neposredni konkurenci z deli tega omrežja, na katerih se zaračunavajo cestnine. Obvestilo vključuje najmanj navedbo geografskega obsega omrežja, na katerem se zaračunavajo cestnine, vozil, za katera se zaračunava cestnina, stopnjo predvidene cestnine in način, na katerega je bila določena raven cestnine.

III. OBVEZNOST PLAČEVANJA CESTNINE

7. člen
(obveznost plačila cestnine)

- (1) Za vsako vožnjo po cestninski cesti se plača cestnina.
- (2) Obveznost plačila cestnine nastane pri cestninjenju z ustavljanjem z vstopom na cestninsko cesto na določeni točki cestninjenja.
- (3) Obveznost plačila cestnine nastane pri cestninjenju v prostem prometnem toku s tem, ko vozilo v celoti prevozi določen cestninski odsek.
- (4) Obveznost plačila cestnine mora biti določena nediskriminantno glede na državljanstvo uporabnika ali lastnika vozila oziroma prevoznika, glede na sedež uporabnika ali lastnika vozila oziroma prevoznika, glede na mesto registracije ali glede na izvor oziroma namembno mesto vozila.

8. člen (cestninski zavezanec)

- (1) Zavezanci za plačilo cestnine so:
 - voznik ali voznica (v nadaljnjem besedilu: voznik), ki vozi vozilo po cestninski cesti ali njenem delu,
 - oseba, na katero je vozilo registrirano (v nadaljnjem besedilu: imetnik registracije) in
 - oseba, ki je s pogodbo s pobiralcem cestnine, ali v primeru cestninjenja v prostem prometnem toku s ponudnikom cestninjenja, prevzela obveznost plačevanja cestnine za določeno vozilo (pogodbeni uporabnik).
- (2) Osebe iz prejšnjega odstavka solidarno odgovarjajo za plačilo cestnine.
- (3) Za plačilo cestnine pogodbenega uporabnika pri cestninjenju v prostem prometnem toku odgovarja cestninskemu upniku solidarno tudi ponudnik cestninjenja, ki ima s tem uporabnikom pogodbeno razmerje, in sicer za utemeljene zahteve za plačilo cestnine, ki jih je pogodbeni uporabnik povzročil z vožnjo po cestninski cesti v času veljavnosti pogodbe s tem uporabnikom.

9. člen (cestninski upnik)

- (1) Cestnino plača cestninski zavezanec Republiki Sloveniji (cestninski upnik).
- (2) Če je s posebnim zakonom, podzakonskim predpisom, izdanim na podlagi zakona ali koncesijsko oziroma drugo pogodbo določeno, da pripada cestnina drugi pravni osebi, ki je upravljalec cestninske ceste ali cestninskega cestnega objekta, je cestninski upnik ta upravljalec.
- (3) Za cestninske ceste, za katere ni določen upravljalec v smislu prejšnjega odstavka, opravlja naloge upravjalca cestninskih cest po tem zakonu državni organ, ki je po predpisih o javnih cestah določen kot upravljalec cestninskih cest.

10. člen (oprostitve plačila cestnine)

- (1) Cestnina se ne plača za vožnjo po cestninski cesti z:
 - vojaškimi vozili, ki so označena s predpisanimi registrskimi tablicami za vozila Slovenske vojske;

- tujimi vojaškimi vozili, ki opravljajo vožnjo za potrebe izvajanja nalog obrambe države, mednarodnih mirovnih sil in drugih obrambnih in varnostnih nalog, če je tako določeno z mednarodnimi pogodbami,
- vozili s prednostjo;
- vozili, ki se uporabljajo za potrebe dejavnosti vzdrževanja cestninskih cest, za izvajanje cestninjenja in za izvrševanje nadzora nad plačevanjem cestnine;
- vozili, ki opravljajo vožnjo kot vozila za spremstvo po predpisih o varnosti cestnega prometa;
- vozili v spremstvu pri vožnjah iz prejšnje alineje.

(2) Vozila s prednostjo in vozila za spremstvo so tista vozila, ki so opremljena s posebnimi lučmi po predpisih o varnosti cestnega prometa ali ki v skladu s temi predpisi uporabljajo posebne svetlobne in zvočne signale pri izvajanju nujnih nalog.

(3) Vlada podrobneje predpiše način določitve vozil in njihovih voženj iz prejšnjega odstavka, za katere se ne plačuje cestnine.

IV. VIŠINA CESTNINE

11. člen (cestninski razredi)

Cestninske razrede predpiše vlada glede na največjo dovoljeno skupno maso vozila in število osi na vozilu ter glede na dimenzije ali druge dejavnike klasifikacije po tipih vozil, ki odražajo povzročeno škodo cestam, pod pogojem, da uporabljeni sistem klasifikacije temelji na značilnostih vozila, vsebovanih v dokumentaciji o vozilu, ki se uporablja v vseh državah članicah Evropske skupnosti, ali pa so razpoznavne na pogled.

12. člen (ponderirana povprečna cestnina)

(1) Cestnina se za cestninske ceste posameznega upravljalca teh cestninskih cest določi tako, da skupaj s cestnino, ki se na podlagi 11a. člena Zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo in 45/08; v nadaljnjem besedilu: ZJC) plačuje za vožnjo po cestninski cesti z vozilom, katerega največja dovoljena masa ne presega 3.500 kg, ne glede na največjo dovoljeno maso priklopnega vozila, pokriva stroške cestninskih cest ali njihovega jasno določenega dela.

(2) Ponderirane povprečne cestnine iz prejšnjega odstavka vključujejo stroške gradnje ter stroške obratovanja, vzdrževanja in razvoja cestninskih cest posameznega upravljalca ali dela teh cestninskih cest. Ponderirane povprečne cestnine lahko vključujejo tudi donosnost kapitala ali stopnjo dobička na podlagi tržnih pogojev. Upoštevajo se stroški, ki se nanašajo na cestninske ceste ali del teh cest, na katerem se cestnine zaračunavajo, ter na vozila, ki se jim cestnine zaračunavajo.

(3) Določbe prvega in drugega odstavka tega člena se uporabljajo tudi za cestninske cestne objekte iz 5. člena tega zakona.

(4) Metodologijo za izračun stroškov iz drugega odstavka in njihovo razdelitev na posamezne cestninske razrede predpiše vlada.

13. člen (določitev višine cestnine)

(1) Na podlagi ponderirane povprečne cestnine iz prejšnjega člena določi na predlog upravljalca cestninskih cest vlada s sklepom višino cestnine na kilometer cestninske ceste za posamezen cestninski razred. Sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Predlogu za določitev višine cestnine iz prejšnjega odstavka mora upravljaec cestninskih cest priložiti vse podatke in potrebne izračune, kot so določeni v metodologiji iz prejšnjega člena.

(3) Pri določitvi višine cestnine na kilometer cestninske ceste za posamezen cestninski razred se stroški cestninskih cest ali njihovega določenega dela posameznega upravljalca razdelijo na posamezne cestninske razrede z ekvivalenčnimi faktorji, določenimi v predpisu iz četrtega odstavka prejšnjega člena.

14. člen (prilagoditev višine cestnine)

(1) Brez poseganja v ponderirane povprečne cestnine iz 12. člena se z namenom preprečevanja okoljske škode in prometnih zastojev, zmanjševanja škode na cestninskih cestah, optimiziranja uporabe cestninskih cest ali izboljševanja varnosti v cestnem prometu ravni cestnin prilagodijo:

- za vsa vozila glede na obdobje dneva, tedna in leta, vrsto dneva ali letni čas, pri čemer nobena cestnina za več kot 100 % ne sme presegati cestnine, ki se zaračunava za najcenejše obdobje dneva, tedna in leta, vrsto dneva ali letni čas, in
- za vozila, katerih največja dovoljena skupna masa presega 3.500 kg, tudi glede na emisijski razred EURO, opredeljen v Prilogi v Direktive 1999/62/ES (v nadaljnjem besedilu: emisijski razred EURO), vključno z ravni PM in NO_x, pri čemer nobena cestnina za več kot 100 % ne sme presegati cestnine, ki se zaračunava za enakovredna vozila, ki izpolnjujejo najstrožje emisijske standarde.

(2) Faktorje prilagoditve za posamezen emisijski razred EURO ter obdobje dneva, tedna in leta, vrsto dneva in letni čas iz prejšnjega odstavka predpiše vlada.

(3) Določbe druge alineje prvega odstavka se uporabljajo le pri cestninjenju v prostem prometnem toku z aktivno elektronsko tablico. Pri ostalih načinih cestninjenja se uporablja višina cestnine, ki velja za emisijski razred EURO 0.

(4) Prilagoditev iz prvega odstavka mora biti sorazmerna z zastavljenim ciljem, skladna z določbami tretjega odstavka 7. člena tega zakona in ne sme biti namenjena ustvarjanju dodatnega prihodka iz cestnin.

(5) Vsako nenamerno povečanje prihodka, ki povzroči ponderirane povprečne cestnine, ki niso v skladu z 12. členom tega zakona, mora upravljaec cestninskih cest uravnesiti s predlaganjem potrebnih sprememb v strukturi prilagajanja, ki se morajo izvesti v roku dveh let po zaključku računovodskega leta, v katerem je bil dodatni prihodek ustvarjen.

(6) Ob upoštevanju tretjega in četrtega odstavka tega člena se ravni cestnin lahko v izjemnih primerih za posamezne projekte, ki so velikega pomena za Evropo, prilagajajo na drugačen način, da se zagotovi gospodarsko preživetje takšnih projektov, kadar so ti izpostavljeni neposredni konkurenci ostalih vrst prevoza za vozila. Ta prilagoditev mora biti linearna, sorazmerna in pod enakimi pogoji dostopna vsem uporabnikom ter ne sme dopuščati, da bi se dodatni stroški prevalili na druge uporabnike v obliki višjih cestnin. Način te izjemne prilagoditve določi vlada in o njej pred začetkom njenega izvajanja obvesti Komisijo.

15. člen
(cenik upravljalca)

(1) Najkasneje v 1 mesecu po uveljavitvi sklepa vlade o višini cestnine upravljalec cestninskih cest na njihovi podlagi sprejme cenik cestnin za cestninske ceste, ki jih upravlja ali za njihov jasno določen del, za katerega se določa cestnina.

(2) Na cenik mora upravljalec cestninskih cest pridobiti soglasje vlade pred njegovo objavo. Za cestninske ceste, glede katerih naloge upravljalca cestninskih cest izvršuje državni organ, sprejme cenik vlada.

(3) Cenik iz prvega odstavka tega člena mora upravljalec cestninskih cest pred začetkom njegove veljavnosti objaviti v Uradnem listu Republike Slovenije.

(4) Po uvedbi evropskega elektronskega cestninjenja se lahko vsaka sprememba cenika ali drugih elementov, pomembnih za določitev višine cestnine, uporablja šele v po vključitvi teh podatkov v register cestninskih ureditev iz tretjega odstavka 32. člena tega zakona, ki je določen z odločitvijo Komisije o interoperabilnosti.

16. člen
(popusti)

(1) Če način plačevanja cestnine pogostih uporabnikov omogoči dejanske prihranke pri administrativnih stroških za upravljalca cestninskih cest, lahko upravljalec v ceniku predvidi popuste na cestnino za pogoste uporabnike cestninske ceste, pod pogojem, da:

- izpolnjujejo pogoje, določene v tretjem odstavku 7. člena in tretjem ter četrtem odstavku 14. člena tega zakona,
- so v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti, zlasti s členi 12, 49, 86 in 87 te pogodbe,
- ne izkrivljajo konkurence na notranjem trgu v Evropski skupnosti,
- je tarifna struktura linearna, sorazmerna, pod enakimi pogoji dostopna vsem uporabnikom ter nima za posledico prevalitve dodatnih stroškov na ostale uporabnike v obliki višjih cestnin.

(2) Popusti iz prejšnjega odstavka v nobenem primeru ne smejo presežati 13% cestnine, ki jo plačujejo enakovredna vozila, ki niso upravičena do popusta ali znižanja.

(3) Popuste iz prvega odstavka tega člena ministrstvo sporoči Komisiji. Pred izdajo soglasja vlade k ceniku mora biti nanje pridobljena odobritev Komisije.

17. člen
(pribitki)

(1) V izjemnih primerih se na cestninskih cestah in cestninskih cestnih objektih na gorskih območjih lahko zaračunava pribitek k cestninam, in sicer za posamezne odseke:

- a) kjer prihaja do hudih zastojev, ki vplivajo na prosto gibanje vozil; ali
- b) na katerih vozila povzročajo večjo okoljsko škodo,

pod pogojem, da se prihodek, ustvarjen s pribitkom, naloži v prednostne projekte evropskega pomena iz Priloge III k Odločbi št. 884/2004/ES, ki neposredno prispevajo k zmanjševanju zastojev ali okoljske škode in se nahajajo na istem koridorju kot cestni odsek, za katerega se pribitek zaračunava.

(2) Pribitek, ki se lahko zaračunava poleg cestnin, ki so prilagojene v skladu 14. členom tega zakona, ne sme presegati 15% ponderiranih povprečnih cestnin, izračunanih v skladu z 12. členom tega zakona, razen če se ustvarjeni prihodek naloži v čezmejne odseke prednostnih projektov evropskega pomena, ki vključujejo cestninske ceste ali cestninske cestne objekte na gorskih območjih; v tem primeru pribitek ne sme presegati 25%.

(3) O uvedbi pribitka odloči vlada na predlog upravljalca cestninskih cest ali cestninskih cestnih objektov. Predlogu za uvedbo pribitka mora upravljalac priložiti finančne načrte glede cestninskih cest ali cestninskih cestnih objektov, na katerih se bo pribitek zaračunaval, ter analizo stroškov in koristi novih cestnih projektov.

(4) Pred odločitvijo o pribitku ministrstvo obvesti Komisijo in obvestilu priloži dokumentacijo iz prejšnjega odstavka. Vlada lahko uvede pribitek, če mu Komisija ne nasprotuje ali ne zahteva njegove spremembe. Pribitek se ne sme uporabljati pred objavo sklepa o pribitku v Uradnem listu Republike Slovenije.

(5) Zaračunavanje pribitka ne sme imeti za posledico nepravilnega obravnavanja komercialnega prometa v primerjavi z ostalimi uporabniki cest.

(6) Pribitek se lahko zaračunava le za vnaprej določeno obdobje, pri čemer se obdobje glede pričakovanega prihodka sklada s predloženimi finančnimi načrti ter analizo stroškov in koristi.

(7) Pribitek za nove čezmejne projekte se lahko uvede le v soglasju s pristojnimi organi držav članic Evropske skupnosti, na katerih ozemlju ležijo cestninske ceste ali cestninski cestni objekti, ki so predmet projekta.

V. NAČIN CESTNINJENJA

18. člen (splošna določba)

(1) Cestninjenje mora potekati tako, da čim manj ovira prost pretok prometa in brez obveznih kontrol ali pregledov na mejah Republike Slovenije z drugimi državami članicami Evropske skupnosti. Oseba, ki je dolžna izvajati cestninjenje, mora poskrbeti za primerne objekte na mestih plačevanja cestnine, tako da je zagotovljena varnost cestnega prometa in mora na primernih plačilnih mestih omogočiti plačevanje cestnine 24 ur na dan z vsemi običajnimi plačilnimi sredstvi.

(2) Vozniki so dolžni ravnati tako, da glede na način cestninjenja omogočajo pravilno in učinkovito cestninjenje in pri tem ravnati v skladu s tem zakonom, na njegovi podlagi izdanimi predpisi in splošnimi akti za izvrševanje javnih pooblastil, ter odredbami cestninskih nadzornikov, pri cestninjenju z ustavljanjem vozila pa tudi odredbami upravljalca cestninskih cest.

(3) Ne glede na lastništvo naprave za elektronsko cestninjenje take naprave ni dovoljeno predrugačiti, bodisi s posegom v njeno konstrukcijo bodisi s posegom v programsko opremo njenega delovanja, ali na kakršenkoli drug način povzročiti, da ta naprava ne deluje pravilno pri cestninjenju.

1. Cestninjenje z ustavljanjem vozila

19. člen

(način cestninjenja z ustavljanjem)

(1) Cestninjenje z ustavljanjem vozila ali z zmanjšanjem njegove hitrosti na cestninskih postajah, opremljenih z zaporo (v nadaljnjem besedilu: cestninjenje z ustavljanjem) se lahko uporablja le za cestninske ceste ali cestninske odseke, kjer še ni zagotovljeno cestninjenje v prostem prometnem toku, in za cestninske ceste ali cestninske odseke iz četrtega odstavka 28. člena tega zakona.

(2) Cestninjenje z ustavljanjem zagotavlja in izvaja upravljalec cestninskih cest.

(3) Cestnina se pri cestninjenju z ustavljanjem plačuje pri zaprtem cestninskem sistemu na izstopni cestninski postaji na podlagi dokumenta, ki ga voznik prejme na vstopni cestninski postaji, in pri odprtem cestninskem sistemu na vstopno-izstopni cestninski postaji.

(4) Voznik je dolžan ustaviti vozilo na cestninski postaji in glede na njeno naravo prevzeti dokument za cestninjenje ali plačati cestnino.

(5) Pri elektronskem cestninjenju z ustavljanjem vozila oziroma zmanjšanjem njegove hitrosti na cestninski postaji, opremljeni z zaporo, mora voznik imeti v vozilu napravo za cestninjenje in z njo registrirati vstop na cestninsko cesto, izstop iz cestninske ceste ali prehod vstopno-izstopne cestninske postaje.

20. člen

(način plačila cestnine pri cestninjenju z ustavljanjem)

(1) Plačilo cestnine mora upravljalec cestninske ceste zagotoviti z gotovino, s plačilnimi karticami ali napravami za elektronsko cestninjenje z ustavljanjem vozila oziroma zmanjšanjem njegove hitrosti.

(2) Pri napravah za elektronsko cestninjenje z ustavljanjem vozila oziroma zmanjšanjem njegove hitrosti mora omogočiti plačevanje cestnine z dobroimetjem na napravi ali z evidentiranjem te obveznosti in njenim poznejšim plačilom na podlagi računa (poplačilo).

(3) Na posameznih manj pogosto uporabljenih cestninskih postajah lahko upravljalec cestninskih cest vzpostavi samo take načine plačevanja cestnine, ki ne zahtevajo navzočnosti osebja upravjalca cestninske ceste (avtomatske cestninske postaje). Cestninske postaje iz tega odstavka in način plačevanja cestnine na njih se določijo v predpisu vlade iz 6. člena tega zakona, na priključkih nanje pa morajo biti tudi jasno označene.

21. člen

(splošni akt o cestninjenju z ustavljanjem)

(1) Načine cestninjenja z ustavljanjem, način plačevanje cestnine pri tem in evidentiranja plačil podrobneje uredi upravljalec cestninskih cest v splošnem aktu, ki ga sprejme po javnem pooblastilu.

(2) K splošnemu aktu iz prejšnjega odstavka mora upravljalec cestninskih cest pridobiti soglasje vlade pred njegovo objavo.

(3) Splošni akt iz prvega odstavka mora upravljalec cestninskih cest objaviti v Uradnem listu Republike Slovenije pred začetkom njegove veljavnosti.

(4) Za cestninske ceste, za katere opravlja naloge upravljalca cestninskih cest po tem zakonu državni organ, ki je po predpisih o javnih cestah določen kot upravljelec cestninskih cest, uredi vprašanja iz prvega odstavka tega člena minister ali ministrica, pristojna za promet (v nadaljnjem besedilu: minister).

2. Cestninjenje v prostem prometnem toku

22. člen

(obveznost zagotavljanja cestninjenja v prostem prometnem toku)

(1) Operater cestninskega sistema je dolžan zagotoviti, da je na vseh cestninskih cestah in cestninskih odsekih, razen na cestninskih cestah ali cestninskih odsekih iz četrtega odstavka 28. člena tega zakona, zagotovljeno cestninjenje brez ustavljanja vozila ali zmanjšanja njegove hitrosti na cestninski postaji, opremljeni z zaporo (v nadaljnjem besedilu: cestninjenje v prostem prometnem toku).

(2) Če je na cestninski cesti zagotovljeno zgolj cestninjenje v prostem prometnem toku, mora voznik pred vstopom na cestninsko cesto zagotoviti, da je v vozilu delujoča OBU naprava, glede katere je sklenjena veljavna pogodba o vključitvi v elektronski sistem cestninjenja, ali da je na drugačen način plačana cestnina skladno s tem zakonom in predpisom iz 27. člena tega zakona.

(3) Cestninjenje v prostem prometnem toku se zagotavlja z elektronskim cestninskim sistemom, ki mora zagotavljati vsaj en način cestninjenja z OBU napravo in vsaj en način cestninjenja, v katerem je občasnemu uporabniku elektronskega cestninjenja mogoč hiter in učinkovit dostop do elektronskega cestninskega sistema brez OBU naprave, ki lahko vključuje zahtevo, da je cestnina plačana vnaprej.

23. člen

(operater elektronskega cestninskega sistema)

(1) Operater elektronskega cestninskega sistema je za vse cestninske ceste in cestninske cestne objekte v Republiki Sloveniji gospodarska družba, ki jo ustanovita Republika Slovenija in Družba za avtoceste republike Slovenije, ki v skladu z Zakonom o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 20/04 – uradno prečiščeno besedilo) upravlja določene cestninske ceste.

(2) Gospodarska družba iz prejšnjega odstavka mora ves čas izpolnjevati pogoje iz 8. točke prvega odstavka 17. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 128/06, 16/08 in 34/08).

(3) Operater elektronskega cestninskega sistema zagotavlja vzpostavitev in delovanje cestninjenja v prostem prometnem toku in ima v zvezi s tem zlasti naslednje naloge:

- neposredno izvaja cestninjenje v prostem prometnem toku;
- v svojem imenu in za svoj račun pobira cestnino;
- nemudoma prenese cestnino, ki jo prejme za vožnjo po posameznih cestninskih cestah ali cestninskih cestnih objektih, cestninskemu upniku za te cestninske ceste ali cestninske cestne objekte;
- s pogodbo uredi razmerje s cestninskim upnikom za posamezne cestninske ceste in cestninske cestne objekte;
- ureja pogodbeno razmerja z zavezanim ponudnikom cestninjenja;

- po uvedbi evropskega elektronskega cestninjenja omogoča ponudnikom evropskega elektronskega cestninjenja vključitev njihovih uporabnikov v cestninjenje v prostem prometnem toku;
- izvaja druge naloge, določene s tem zakonom.

(4) Operater elektronskega cestninskega sistema mora sprejeti na cestninskih cestah, na katerih opravlja naloge, vsako vozilo, ki je opremljeno z delujočo OBU napravo, za katero je sklenjena veljavna pogodba o vključitvi v sistem elektronskega cestninjenja s katerimkoli ponudnikom cestninjenja, ali za katerega je bi na drugačen način zagotovljen drugačen dostop do elektronskega cestninskega sistema brez OBU naprave.

(5) Operater elektronskega cestninskega sistema financira naloge vzpostavitve in delovanja cestninskega sistema iz pobranih cestnin. Podrobnosti v zvezi s tem se uredijo v pogodbi med operaterjem cestnine in posameznim cestninskim upnikom.

24. člen (zavezani ponudnik cestninjenja)

(1) Zavezani ponudnik cestninjenja opravlja v zvezi s cestninjenjem v prostem prometnem toku naslednje naloge:

- zagotavlja, vzdržuje in obnavlja elektronski cestninski sistem in vse druge potrebne prostore in vso potrebno opremo za izvajanje cestninjenja v prostem prometnem toku;
- zagotavlja uporabnikom elektronskega cestninjenja vključitev v elektronski sistem cestninjenja;
- sklepa pogodbe z operaterjem elektronskega cestninskega sistema za izvajanje svojih nalog in obveznosti v zvezi s cestninjenjem v prostem prometnem toku
- izvaja druge naloge, določene s tem zakonom in predpisi, izdanimi za njegovo izvrševanje.

(2) Zavezani ponudnik cestninjenja mora vsaki zainteresirani osebi zagotoviti najmanj naslednje storitve v zvezi s cestninjenjem v prostem prometnem toku:

- zagotoviti OBU napravo in njeno namestitev na določeno vozilo;
- omogočiti drugačen dostop do elektronskega sistema cestninjenja za občasne uporabnike tega sistema brez OBU naprave na način, določen v predpisu iz 27. člena tega zakona;
- voditi evidence iz 35. člena tega zakona;
- posredovati plačilo cestnine, ki jo prejme v imenu in za račun operaterja elektronskega cestninskega sistema.

(3) Naloge iz prejšnjih dveh odstavkov so obvezna državna gospodarska javna služba.

(4) Za izvajanje obveznosti javne službe iz prvega in drugega odstavka tega člena pridobi zavezani ponudnik cestninjenja izključno pravico izvajanja državne gospodarske javne službe iz prejšnjega odstavka do uvedbe evropskega elektronskega cestninjenja.

25. člen (razmerja zavezanega ponudnika z uporabniki elektronskega cestninjenja)

(1) O vključitvi v elektronski sistem cestninjenja z OBU napravo skleneta zavezani ponudnik cestninjenja in uporabnik elektronskega cestninjenja pogodbo o vključitvi v sistem elektronskega cestninjenja. Zavezani ponudnik cestninjenja mora na zahtevo uporabnika elektronskega cestninjenja omogočiti sklenitev te pogodbe za nedoločen čas ali za določen

čas.

(2) Zavezani ponudnik cestninjenja lahko za sklenitev pogodbe iz prejšnjega odstavka zahteva od zainteresirane osebe le izpolnjevanje pogojev, ki se nanašajo na zavarovanje plačil cestnine.

(3) Uporabnik elektronskega cestninjenja odgovarja zavezanemu ponudniku cestninjenja za vsako cestnino, povzročeno z vozilom, opremljenim z OBU napravo, za katero je sklenil pogodbo o vključitvi v sistem elektronskega cestninjenja do trenutka, ko je ponudnika cestninjenja obvestil o prodaji vozila, oddaji vozila v najem ali protipravni odtujitvi vozila oziroma OBU naprave.

(4) Zavezani ponudnik cestninjenja mora omogočiti plačilo cestnine z dobroimetjem na OBU napravi, lahko pa tudi s poznejšim plačilom na podlagi računa (poplačilo).

26. člen (OBU naprave)

(1) Zavezani ponudnik cestninjenja je dolžan objaviti seznam naprav, ki zagotavljajo cestninjenje v prostem prometnem toku in zagotoviti na dovolj velikem številu primernih mest ob cestninskih cestah na območju Republike Slovenije, da lahko cestninski zavezanci pod dostopnimi pogoji pridobijo tako napravo.

(2) Zavezani ponudnik cestninjenja je dolžan OBU napravo tudi prilagoditi vozilu, na katerem se bo uporabljala in jo namestiti na to vozilo. OBU naprava se mora nanašati na vozilo, v katerem se uporablja in je ni dovoljeno uporabljati v drugem vozilu.

(3) OBU naprava mora izpolnjevati bistvene zahteve, določene z odločitvijo Komisije o interoperabilnosti. Ugotavljanje skladnosti s temi zahtevami, označevanje in certificiranje OBU naprav se izvaja skladno z Zakonom o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (Uradni list RS, št. 99/04 - uradno prečiščeno besedilo ZTZPUS-UPB1).

(4) Da lahko zavezani ponudnik cestninjenja ugotovi, v kateri emisijski razred EURO spada posamezno vozilo, katerega največja dovoljena skupna masa presega 3.500 kg, mu mora voznik predložiti na vpogled javno veljavne listine, iz katerih je razvidno, v kateri emisijski razred EURO spada vozilo. Listine mora voznik predložiti ob pridobitvi OBU naprave oziroma njeni prilagoditvi vozilu in namestitvi nanj. Če listin ne predloži, se šteje, da spada vozilo v emisijski razred EURO 0.

(5) Listine iz prejšnjega odstavka mora voznik predložiti na vpogled tudi cestninskemu nadzorniku, ki izvaja nadzor nad cestninjenjem na njegovo zahtevo.

(6) Če zavezani ponudnik cestninjenja ali cestninski nadzornik dvomi v verodostojnost listin, lahko zahteva, da se izvedejo potrebne tehnične meritve. Stroške meritev nosi cestninski zavezanec, če se izkaže, da listine niso bile verodostojne.

27. člen (podzakonski predpis)

Vlada s predpisom podrobneje uredi vprašanja cestninjenja v prostem prometnem toku, zlasti pa:

- način izvajanja cestninjenja v prostem prometnem toku z OBU napravo;
- druge načine plačila cestnine za enkratno uporabo cestninske ceste;

- način izkazovanja pogojev za pridobitev dovoljenja ponudnika cestninjenja;
- pogoje, pod katerimi sklepajo ponudniki pogodbe z uporabniki elektronskega cestninjenja;
- roke in način, v katerem ponudniki cestninjenja sporočajo pobiralcem cestnine podatke o tem, kako je posamezen uporabnik elektronskega cestninjenja uporabljal cestninske ceste;
- pogoje in način izvajanja nalog pobiralca cestnine, vključno z zagotavljanem cestninskih kartic za enkratno vožnjo po cestninski cesti;
- način izvajanja nalog javnega podjetja;
- druga vprašanja cestninjenja v prostem prometnem toku.

2. Evropsko elektronsko cestninjenje

28. člen

(evropsko elektronsko cestninjenje)

(1) Z uvedbo evropskega elektronskega cestninjenja mora operater elektronskega cestninskega sistema zagotoviti cestninjenje v prostem prometnem toku z uporabo ene ali več naslednjih tehnologij: satelitskega določanja položaja, mobilnih komunikacij z uporabo standarda GSM-GPRS (sklic na GSM TS 03.60/23.060) in mikrovalovne tehnologije na frekvenci 5,8 GHz (v nadaljnjem besedilu: evropsko elektronsko cestninjenje).

(2) Tehnične značilnosti cestninjenja v prostem prometnem toku morajo izpolnjevati zahteve, določene z odločitvijo Komisije o interoperabilnosti.

(3) Podrobnejše tehnične zahteve lahko skladno z zahtevami iz prejšnjega odstavka predpiše vlada.

(4) Določbe tega člena se ne uporabljajo za cestninske ceste ali cestninske odseke, kjer je cestninjenje v prostem prometnem toku mogoče izvajati le z majhnimi, izključno lokalnimi cestninskimi sistemi, za katere bi bili stroški za uporabo evropskega elektronskega cestninjenja nesorazmerni s prednostmi.

29. člen

(naloge operaterja elektronskega cestninjenja)

(1) Po uvedbi evropskega elektronskega cestninjenja mora operater elektronskega sistema cestninjenja vsakemu ponudniku evropskega elektronskega cestninjenja posredovati najkasneje v roku iz odločitve Komisije o interoperabilnosti po vpisu posamezne cestninske ureditve v register iz tretjega odstavka 32. člena tega zakona najmanj podatke o:

- cestninskih cestah, na katerih izvaja cestninjenje;
- višini cestnine in način zaračunavanja;
- vozilih, na katera se nanaša;
- cestninskih razredih in drugih parametroh, potrebnih za uvrstitev vozila v cenik cestnin;
- uporabi cestninskih cest, ki jih potrebuje za izračun cestnine.

(2) Na podlagi podatkov ponudnika cestninjenja o tem, kako je posamezen uporabnik elektronskega cestninjenja uporabljal cestninske ceste iz zadnje alineje prejšnjega odstavka, ki ne smejo obsegati osebnih podatkov uporabnika elektronskega cestninjenja, pobiralec cestnine temu ponudniku posreduje podatke o višini dolgovane cestnine in zahtevke za njeno plačilo.

(3) Operater elektronskega sistema cestninjenja mora skleniti pogodbo o izvajanju cestninjenja pod nediskriminatornimi pogoji z vsakim ponudnikom evropskega elektronskega cestninjenja, ki je v katerikoli državi članici Evropske skupnosti vpisan v register ponudnikov evropskega elektronskega cestninjenja, oblikovan skladno z odločitvijo Komisije o interoperabilnosti.

(4) Operater elektronskega sistema cestninjenja mora izvajati tudi druge naloge, določene z odločitvijo Komisije o interoperabilnosti.

30. člen

(ponudnik evropskega elektronskega cestninjenja)

(1) Ponudnik evropskega elektronskega cestninjenja zagotavlja uporabnikom tega cestninjenja storitev vključitve v evropski elektronski sistem cestninjenja.

(2) Ponudnik evropskega elektronskega cestninjenja mora s sklenitvijo ustreznih pogodb zagotoviti, da omogoča storitve iz prvega odstavka na vseh cestninskih cestah, vpisanih v register cestninskih sistemov v katerikoli državi članici Evropske skupnosti skladno odločitvijo Komisije o interoperabilnosti (v nadaljnjem besedilu: pobiralec cestnine). Ta obveznost nastane 6 mesecev potem, ko je bil ponudnik cestninjenja vpisan v register ponudnikov cestninjenja iz prvega odstavka 32. člena tega zakona oziroma ustrezen register v drugi državi članici Evropske skupnosti. Za novo cestninsko ureditev nastane ta obveznost v roku po vpisu te cestninske ureditve v register cestninskih ureditev v posamezni državi članici Evropske skupnosti, ki ga določa odločitev Komisije o interoperabilnosti.

(3) Uporabnik evropskega elektronskega cestninjenja lahko ne glede na pogodbene določbe razdre pogodbo o vključitvi v sistem elektronskega cestninjenja, če ponudnik cestninjenja ne izpolni obveznosti iz prejšnjega odstavka, ne da bi bil dolžan ponudniku cestninjenja plačati kakršnokoli nadomestilo ali odškodnino.

(4) Ponudnik evropskega elektronskega cestninjenja mora uporabnike elektronskega cestninjenja obveščati o storitvah, ki jih zagotavlja, o elektronskih cestninskih sistemih, na katerih zagotavlja storitve in o višini cestnine na teh sistemih.

(5) Ponudnik evropskega elektronskega cestninjenja mora vsaki osebi, ki je v katerikoli državi članici Evropske skupnosti vpisana v register evropskih elektronskih cestninskih sistemov skladno z odločbo Komisije o interoperabilnosti kot oseba, pristojna za pobiranje cestnine, izpolniti vse njegove utemeljene zahtevke v zvezi s plačilom cestnine uporabnika evropskega elektronskega cestninjenja, s katerim ima sklenjeno veljavno pogodbo o vključitvi v sistem elektronskega cestninjenja, ki se nanašajo na čas veljavnosti te pogodbe.

31. člen

(dovoljenje)

(1) Za izvajanje nalog in storitev ponudnika evropskega elektronskega cestninjenja je treba pridobiti dovoljenje, ki ga izda ali odvzame organ v sestavi ministrstva, pristojen za interoperabilnost cestninskih sistemov (v nadaljnjem besedilu: cestninski organ). Brez tega dovoljenja teh nalog in storitev ni dovoljeno izvajati.

(2) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka lahko pridobi oseba zasebnega prava, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ne opravlja nobene od nalog operaterja elektronskega cestninskega sistema ali upravljalca cestninskih cest, in ni do osebe, ki opravlja katero od teh nalog v razmerju

odvisnega ali gospodujočega podjetja v skladu s petim oziroma šestim odstavkom 2. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo ZPOmK-UPB2);

- mora biti certificirana skladno z zahtevami standarda EN ISO 9001 ali da zagotavlja enakovreden sistem upravljanja kakovosti;
- da ji ni bilo v zadnjih 5 letih pred vložitvijo zahteve za izdajo dovoljenja dovoljenje za izvajanje nalog ponudnika cestninjenja odvzeto ali da v tem roku ni bil izbrisan iz registra ponudnikov cestninjenja v katerikoli državi članici Evropske skupnosti;
- da ni v postopku zaradi insolventnosti ali da ni v zadnjih 5 letih pred vložitvijo zahteve za izdajo dovoljenja sklenil prisilne poravnave;
- da je izpolnila zapadle obveznosti javnih dajatev;
- da ni bila ta oseba, v primeru pravne osebe pa tudi fizična oseba, ki zastopa to pravno osebo, v zadnjih 5 letih pred vložitvijo zahteve za izdajo dovoljenja pravnomočno izrečena sankcija za prekršek, storjen pri opravljanju gospodarske ali poklicne dejavnosti;
- da ni bila ta oseba, v primeru pravne osebe pa tudi fizična oseba, ki zastopa to pravno osebo, pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje, pa pravne posledice obsodbe še niso prenehale.

(3) Z dnem dokončnosti dovoljenja vpiše cestninski organ ponudnika evropskega elektronskega cestninjenja v register ponudnikov evropskega elektronskega cestninjenja iz prvega odstavka 32. člena tega zakona.

(4) Dovoljenje iz prvega odstavka tega člena javno podjetje odvzame:

- če ponudnik evropskega elektronskega cestninjenja ne izpolnjuje več katerega od pogojev za njegovo pridobitev, pa tudi po pozivu javnega podjetja v roku, ki je v tem pozivu določen, ne izpolni tega pogoja;
- če v ima neporavnane obveznosti do operaterja elektronskega cestninskega sistema, pobiralca cestnine ali cestninskega upnika, od katerih zapadlosti je minilo več kot 30 dni;
- če pri izvajanju nalog ponudnika evropskega elektronskega cestninjenja ne ravna v skladu z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi in splošnimi akti, pa tudi v roku, določenem v odredbi javnega podjetja, ne uskladi svojega ravnanja s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi in splošnimi akti.

(5) Cestninski organ je dolžan najmanj enkrat letno pregledati, ali posamezen ponudnik cestninjenja še izpolnjuje pogoje za pridobitev dovoljenja ponudnika in uvesti postopek odvzema dovoljenja, če je izpolnjen kateri od pogojev iz prejšnjega odstavka.

(6) Pritožba zoper odločbo o odvzemu dovoljenja ne zadrži izvršitve.

(7) Z dnem izvršljivosti odločbe o odvzemu dovoljenja cestninski organ izbriše ponudnika cestninjenja iz registra ponudnikov cestninjenja iz prvega odstavka 32. člena tega zakona.

VI. REGISTRA IN EVIDENCE

32. člen (registra)

(1) Cestninski organ vodi in upravlja register ponudnikov evropskega elektronskega cestninjenja, v katerem vodi najmanj naslednje podatke o posameznem ponudniku

evropskega elektronskega cestninjenja:

- firma in sedež ponudnika evropskega elektronskega cestninjenja;
- podatke o vpisu in morebitnem izbrisu iz registra;
- podatke o dovoljenju za izvajanje nalog ponudnika evropskega elektronskega cestninjenja in morebitnem odvzemu dovoljenja;
- podatke o mestih, na katerih zagotavlja storitve uporabnikom evropskega elektronskega elektronskega cestninjenja;
- podatke o tem, za katere cestninske ceste in pobiralce cestnine na njih, zagotavlja storitve uporabnikom evropskega elektronskega cestninjenja;
- podatke o tem, katere OBU naprave zagotavlja in o tipu identifikacijskih števil teh naprav.

(2) Ponudnik evropskega elektronskega cestninjenja mora cestninskemu organu nemudoma sporočiti vsako spremembo v podatkih iz prejšnjega odstavka.

(3) Cestninski organ vodi in upravlja register cestninskih ureditev z evropskim elektronskim cestninjenjem, v katerem vodi podatke o posamezni cestninski ureditvi, pri kateri je zagotovljeno evropsko elektronsko cestninjenje, zlasti pa:

- temeljne identifikacijske podatke cestninske ureditve z začetkom cestninjenja in morebitnimi prekinitvami;
- geografsko opredelitev cestninske ceste in podatke o njenih značilnostih, na katero se cestninska ureditev nanaša;
- pravila cestninjenja, ki na njej veljajo;
- podatke, potrebne za določitev višine cestnine za posamezni cestninski razred in druge potrebne podatke za določitev višine cestnine;
- pravila nadzora nad izvajanjem cestninjenja;
- podatke o pobiralcu cestnine na cestninski cesti.

(4) Upravljalca cestninskih cest in/ali operater elektronskega cestninskega sistema morata cestninskemu organu nemudoma sporočiti vsako spremembo v podatkih iz prejšnjega odstavka.

(5) Registra iz prvega in tretjega odstavka tega člena sta javna. Cestninski organ mora zagotoviti njuno brezplačno dostopnost na elektronski način.

33. člen

(evidence upravljalca cestninskih cest za cestninjenje z ustavljanjem)

(1) Upravljalca cestninskih cest upravlja z ustreznimi evidencami za izvajanje cestninjenja z ustavljanjem vozila.

(2) Z namenom, da se zagotovi pravilno in celovito cestninjenje z ustavljanjem vozila, upravljalca cestninskih cest v evidencah iz prejšnjega odstavka pridobiva, zbira, obdeluje, upravlja in posreduje naslednje podatke:

- o cestninskem zavezancu: ime in priimek cestninskega zavezanca oziroma njegova firma, naziv, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža, davčna številka, njegova identifikacijska oznaka v sistemu cestninjenja z ustavljanjem vozila, podatki o vozilu ali vozilih, za katere je zavezan plačati cestnino, podatki o izdanih računih za cestninske obveznosti cestninskega zavezanca, slikovni posnetki vozila v delu, ki omogoča identifikacijo registrske označbe vozila in samega vozila;
- o cestninskem zavezancu, ki je pogodbeni uporabnik cestninjenja z ustavljanjem vozila: vse podatke iz prejšnje alineje, poleg tega pa še podatke o pogodbenem

razmerju (sklenitev, trajanje, vrsta razmerja, podatki o pravni osebi, ki izvaja plačilo za uporabnika, podatki o stanju na računu).

34. člen

(evidence operaterja elektronskega cestninskega sistema)

(1) Operater elektronskega cestninskega sistema upravlja z ustreznimi evidencami za izvajanje njegovih nalog v zvezi s cestninjenjem v prostem prometnem toku.

(2) Z namenom, da se zagotovi pravilno in celovito cestninjenje v prostem prometnem toku, operater elektronskega cestninskega sistema v evidencah iz prejšnjega odstavka pridobiva, zbira, obdeluje, upravlja in posreduje naslednje podatke posameznem vozilu, ki uporablja cestninsko cesto:

- identifikacijsko oznako OBU naprave, če jo vozilo uporablja;
- podatke o vključitvi OBU naprave v sistem elektronskega cestninjenja;
- podatke o uporabi cestninske ceste z vozilom, ki uporablja OBU napravo, ki jih sporoči ponudnik cestninjenja;
- registrska označba vozila, na katerega je OBU naprava nameščena ali za katerega je plačana cestnina za enkratno uporabo cestninske ceste,
- podatke o vozilu (vrsta in kategorija, znamka, tip, varianta in izvedba, največja dovoljena masa vozila, barva vozila in drugi tehnični podatki, potrebni za klasifikacijo vozila v cestninski razred);
- podatki o izdanih zahtevkih oziroma računih za cestninske obveznosti za posamezno vozilo in prejetih plačilih.

35. člen

(evidence ponudnika cestninjenja)

(1) Ponudnik cestninjenja upravlja z ustreznimi evidencami za izvajanje njegovih nalog v zvezi s cestninjenjem v prostem prometnem toku.

(2) Z namenom, da se zagotovi pravilno in celovito cestninjenje v prostem prometnem toku, ponudnik cestninjenja v evidencah iz prejšnjega odstavka pridobiva, zbira, obdeluje, upravlja in posreduje naslednje podatke o uporabnikih elektronskega cestninjenja:

- ime in priimek uporabnika elektronskega cestninjenja oziroma njegova firma, naziv, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža, in njegova davčna številka;
- podatke o pogodbenem razmerju uporabnika elektronskega cestninjenja (sklenitev, trajanje, vrsta razmerja, podatki o pravni osebi, ki izvaja plačilo za uporabnika, podatki o stanju na računu)
- identifikacijsko oznako OBU naprave ali naprav uporabnika elektronskega cestninjenja;
- podatke o vključitvi OBU naprave ali naprav v sistem elektronskega cestninjenja;
- podatke o uporabi cestninske ceste z vozilom uporabnika elektronskega cestninjenja, ki uporablja OBU napravo;
- registrsko označbo vozila, na katerega je OBU naprava nameščena ali za katerega je plačana cestnina za enkratno uporabo cestninske ceste,
- podatke o vozilu (vrsta in kategorija, znamka, tip, varianta in izvedba, največja dovoljena masa vozila, barva vozila in drugi tehnični podatki, potrebni za klasifikacijo vozila v cestninski razred);
- podatke o prejetih zahtevkih za cestninske obveznosti za posamezno vozilo uporabnika elektronskega cestninjenja in opravljenih plačilih.

(3) Pri pridobivanju, zbiranju, obdelovanju, vodenju in posredovanju podatka o davčni številki cestninskega zavezanca, ki je fizična oseba, mora ponudnik cestninjenja ravnati v skladu z določbami zakona, ki ureja davčni postopek.

36. člen

(evidenca cestninskega organa in dostop do podatkov)

(1) Poleg registrov iz 32. člena tega zakona upravlja cestninski organ tudi z drugimi evidencami za izvajanje nalog v zvezi s prisilno izterjavo cestnine iz 38. člena tega zakona.

(2) Z namenom, da lahko izvaja naloge v zvezi s prisilno izterjavo cestnine, cestninski organ pridobiva, zbira, obdeluje, upravlja in posreduje naslednje podatke o cestninskem zavezancu, glede katerega izvaja nadzor:

- ime in priimek cestninskega zavezanca oziroma njegova firma, naziv, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža, davčna številka,
- identifikacijsko oznako cestninskega zavezanca pri cestninjenju z ustavljanjem vozila;
- identifikacijsko oznako OBU naprave pri cestninjenju v prostem prometnem toku;
- podatke o plačilu cestnine za enkratno vožnjo po cestninski cesti;
- podatke o vozilu ali vozilih, za katere je zavezan plačati cestnino,
- podatke o ponudniku cestninjenja, s katerim ima uporabnik elektronskega cestninjenja sklenjeno pogodbo o vključitvi v sistem cestninjenja
- podatke o naloženi in/ali plačani nadomestni cestnini cestninskega zavezanca;
- podatke o izvedenih ukrepih nadzora nad cestninskim zavezancem,
- slikovne posnetke vozila v delu, ki omogoča identifikacijo registrske označbe vozila in samega vozila,
- podatke o odločbi o odmeri dolgovane cestnine iz 38. člena tega zakona;
- podatke iz tretjega odstavka tega člena.

(3) Zaradi zagotovitve pravilnosti podatkov v evidencah iz prvega odstavka in zaradi zagotovitve cestninjenja ima cestninski organ dostop do podatkov iz evidence registriranih vozil.

(4) Pri pridobivanju, zbiranju, obdelovanju, vodenju in posredovanju podatka o davčni številki cestninskega zavezanca, ki je fizična oseba, mora cestninski organ ravnati v skladu z določbami zakona, ki ureja davčni postopek.

(5) Podatke iz prvega in drugega odstavka tega člena pridobiva, zbira, obdeluje, upravlja in posreduje cestninski organ le v tolikšnem obsegu in trajanju, kot je nujno potrebno za izvedbo postopka nadzora nad cestninjenjem, izdaje odločbe o odmeri dolgovane cestnine, izvedbe postopka za prekršek ali izvedbe druge naloge javnega podjetja.

VII. NADZOR

37. člen

(splošna določba)

Nadzor nad cestninjenjem po tem zakonu izvajajo upravljalec cestninskih cest iz 11c. ZJC, Prometni inšpektorat Republike Slovenije in Carinska uprava Republike Slovenije na način in s pooblastili ter evidencami, določenimi v 75a. do 75e. členu ZJC.

38. člen
(prisilna izterjava cestnine)

(1) Cestninski zavezanec pride v zamudo s plačilom cestnine, če ne plača cestnine v roku in na način, kot je to določeno s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, splošnimi akti za izvrševanje javnih pooblastil ter cenikom upravljalca cestninskih cest.

(2) Cestninskemu zavezancu, ki je prišel v zamudo, izda na zahtevo cestninskega upnika, operaterja elektronskega cestninskega sistema ali ponudnika cestninjenja cestninski organ odločbo o odmeri dolgovane cestnine, s katero mu naloži plačilo dolgovane cestnine v 15 dneh od vročitve. Če je zavezanec več, se izda odločba vsem hkrati, pri čemer se določi, da za plačilo odgovarjajo solidarno. Odločba se izda v skrajšanem ugotovitvenem postopku, pri čemer v postopku stranke ni potrebno zaslišati.

(3) O pritožbi zoper odločbo o odmeri dolgovane cestnine odloča ministrstvo, pristojno za promet. Pritožba ne zadrži izvršitve odločbe.

39. člen
(nadzor nad izvajanjem obveznosti izvajalcev cestninjenja)

Nadzor nad upravljalcem cestninskih cest, operaterjem elektronskega cestninskega sistema, zavezanim ponudnikom cestninjenja in ponudniki evropskega elektronskega cestninjenja glede izvrševanja določb tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter splošnih aktov za izvrševanje javnih pooblastil izvaja Prometni inšpektorat Republike Slovenije.

VIII. KAZENSKE DOLOČBE

40. člen
(prekrški)

(1) Z globo od 5.000 do 20.000 eurov se kaznuje za prekršek upravljalec cestninskih cest, ki:

- ne sprejme cenika cestnin za cestninske ceste v 1 mesecu po sprejemu sklepa vlade o višini cestnine in njeni prilagoditvi (prvi odstavek 15. člena);
- ne objavi cenika pred začetkom njegove uporabe (peti odstavek 15. člena);
- ne sprejme in objavi splošnega akta o cestninjenju (21. člen);
- ne izvaja nadzora nad cestninjenjem (37. člen).

(2) Z globo od 500 do 1.200 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba upravljalca cestninskih cest, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.

41. člen
(prekrški)

(1) Z globo od 5.000 do 20.000 eurov se kaznuje za prekršek operater elektronskega cestninskega sistema, ki:

- ne sprejme vsakega vozila, ki je opremljeno z delujočo OBU napravo, za katero je sklenjena veljavna pogodba o vključitvi v sistem elektronskega cestninjenja, ali za katerega je bi na drugačen način zagotovljen drugačen dostop do elektronskega cestninskega sistema brez OBU naprave (četrti odstavek 23. člena tega zakona);
- ne posreduje ponudnikom cestninjenja podatkov o cestninski ureditvi (prvi odstavek 29. člena tega zakona);

- ne sporoči nove cestninske ureditve cestninskemu organu za vpis v register cestninskih ureditev ali spremembe cestninske ureditve (četrty odstavek 32. člena tega zakona).

(2) Z globo od 500 do 1.200 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba pobiralca cestnine, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.

42. člen (prekrški)

(1) Z globo od 5.000 do 20.000 eurov se kaznuje za prekršek ponudnik cestninjenja, ki:

- ne zagotovi na dovolj velikem številu primernih mest, da lahko vozniki z razumnimi stroški pridobijo tako napravo (drugi odstavek 24. člena tega zakona);
- ne zagotavlja uporabnikom elektronskega cestninjenja OBU naprav, ki ustrezajo bistvenim zahtevam za te in naprave ki imajo predpisane oznake (tretji odstavek 26. člena tega zakona);
- ne sporoči cestninskemu organu spremembe podatkov za vpis v register ponudnikov cestninjenja (četrty odstavek 32. člena tega zakona).

(2) Z globo od 500 do 1.200 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba ponudnika cestninjenja, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

43. člen (uvedba cestninjenja v prostem prometnem toku)

(1) Cestninjenje v prostem prometnem toku po tem zakonu mora biti zagotovljeno najkasneje do

(2) Najkasneje do mora vlada skupaj z Družbo za avtoceste Republike Slovenije ustanoviti družbo, ki izvaja naloge operaterja elektronskega cestninskega sistema.

(4) Najkasneje do mora vlada podeliti koncesijo za izvajanje državne gospodarske javne službe dejavnost zavezanega ponudnika cestninjenja iz 24 člena tega zakona.

(5) Najkasneje po preteku roka iz prvega odstavka tega člena upravljalci cestninskih cest opustijo cestninjenje z ustavljanjem vozila, razen na cestninskih cestah, na katerih se po tem zakonu še lahko uporablja cestninjenje z ustavljanjem vozila. Upravljalci cestninskih cest lahko deloma ali v celoti opustijo cestninjenje z ustavljanjem vozila tudi pred potekom tega roka, kjer in kolikor je v ustreznem obsegu zagotovljeno in dostopno cestninjenje v prostem prometnem toku.

(6) Do opustitve cestninjenja z ustavljanjem se pri določitvi cenika iz 15. člena tega zakona zneski cestnine zaokrožujejo na deset centov tako, da se pri zneskih do pet centov zaokroževanje opravi navzdol, pri znesku pet ali več centov pa navzgor.

44. člen
(uvedba evropskega elektronskega cestninjenja)

Evropsko elektronsko cestninjenje mora biti zagotovljeno najkasneje:

- tri leta po sprejetju odločitve Komisije o interoperabilnosti za vsa vozila s skupno dovoljeno maso nad 3.500 kg, ne glede na maso priklopnega vozila, in za vsa vozila, ki smejo prevažati več kakor devet potnikov (voznik in 8 oseb);
- pet let po sprejetju odločitve Komisije iz prejšnje alineje za vsa vozila.

45. člen
(začetek uporabe prilagajanja cestnine)

Prilagajanje stopenj zaračunavanja cestnine v skladu z drugo alinejo prvega odstavka 14. člena tega zakona se začne uporabljati najkasneje s 1. januarjem 2010.

46. člen
(ustanovitev cestninskega organa)

Vlada ustanovi cestninski organ s spremembo in dopolnitvijo predpisa, ki ureja organe v sestavi ministrstev v 6 mesecih po začetku veljavnosti tega zakona.

47. člen
(podzakonski predpisi in splošni akti)

(1) Vlada je dolžna sprejeti predpis, s katerim določi:

- cestninske ceste in cestninske cestne objekte, dolžine posameznih odsekov teh cest, cestninske postaje oziroma točke cestninjenja na cestninskih cestah in prevozne razdalje med točkami cestninjenja (6. člen tega zakona);
- cestninske razrede (11. člen tega zakona);
- uredi podrobnejša vprašanja cestninjenja v prostem prometnem toku (27. člen tega zakona);

najkasneje v mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Vlada je dolžna sprejeti predpis, s katerim določi metodologijo za izračun stroškov cestninskih cest (četrti odstavek 12. člena tega zakona) najkasneje do

(3) Vlada lahko v predpisu iz prejšnjega odstavka določi, da se metodologija za izračun stroškov in njihovo razdelitev na posamezne cestninske razrede, skladna z drugim odstavkom 12. člena tega zakona, ne uporablja za cestninske ureditve, ki so v veljavi dne 10. junija 2008 ali za katere so bile na podlagi postopka podelitve koncesije prejete ponudbe ali odgovori na povabila za pogajanja v okviru postopka s pogajanjem pred 10. junijem 2008, vse dokler so te ureditve v veljavi in pod pogojem, da se jih bistveno ne spremeni, ali predpiše za te cestninske ureditve drugačno metodologijo za izračun stroškov in njihovo razdelitev na cestninske razrede.

(4) Vlada je dolžna sprejeti predpis, s katerim predpiše faktorje prilagoditve za posamezen emisijski razred EURO ter obdobje dneva, tedna in leta, vrsto dneva in letni čas (drugi odstavek 14. člena tega zakona) najkasneje do 1.11.2009.

(5) Do uveljavitve predpisov iz prvega odstavka tega člena se uporabljata še naprej Uredba o cestninskih cestah in cestnini za uporabo cestninskih cest (Uradni list RS, št. 110/05 in

115/06) in Uredba o cestnini za uporabo cestnega predora Karavanke (Uradni list RS, št. 132/06), v kolikor nista v nasprotju s tem zakonom.

(6) Upravljalca cestninskih cest je dolžan sprejeti splošni akt o cestninjenju z ustavljanjem iz 21. člena tega zakona v mesecih po uveljavitvi tega zakona.

48. člen
(sprememba in prenehanje veljavnosti)

(1) Z uveljavitvijo tega zakona se v ZJC črtajo:

- prva in druga alineja tretjega odstavka 1. člena;
- v prvem odstavku 11. člena besede »cestnina za uporabo določenih cest in objektov na njih«;
- v drugem odstavku 11a. besede »prevoženo razdaljo po cestninski cesti ali«;
- v tretjem odstavku 11a. celotno besedilo točke a);
- četrti odstavek 11a. člena;
- v petem odstavku 11a. člena besede »Ne glede na določbo prejšnjega odstavka so«, beseda »cestninske« se nadomesti z besedo »Cestninske«, med besedama »čas,« in »po« pa se vstavi beseda »so«;
- šesti in sedmi odstavek 11a. člena;
- deseti, enajsti in dvanajsti odstavek 11a. člena;
- 11b. člen.

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 92/05) veljati 22. člen.

(3) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha v Zakonu o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 20/04 – uradno prečiščeno besedilo) veljati drugi odstavek 6b. člena.

49. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Ta člen ureja vsebino zakon in v prvem odstavku navaja, najpomembnejše dele te vsebine, v drugem odstavku pa navaja obe direktivi Evropskega parlamenta in Sveta, ki ju prenaša v slovenski pravni red. Opozoriti je treba, da predlagani zakon ureja zgolj cestnino in cestninjenje za uporabo cestninske ceste z motornim vozilom, katerega največja dovoljena masa presega 3.500 kg, ne glede na največjo dovoljeno maso priklopnega vozila

K 2. členu

Ta člen določa definicije pojmov. Pri tem določa pomen ključnih izrazov, uporabljenih v tem zakonu. Zaradi tesne povezanosti tega zakona z zakonsko ureditvijo javnih cest in varnosti cestnega prometa, se hkrati pri terminologiji sklicuje na zakona, ki urejata ti dve področji.

K 3. členu

Predlagani zakon deli cestninske ceste na tiste, ki jih mora vlada obvezno določiti kot cestninske ceste, in izbirne, glede katerih se lahko odloči, ali jih opredeli kot take ali ne. Obvezne so tiste, za katere tako določa Direktiva 1999/62/ES kot je bila spremenjena z Direktivo 2006/38/ES, to je vse ceste na vseevropskem cestnem omrežju, ne glede na to pa tudi avtoceste in hitre ceste, ki izpolnjujejo določene tehnične značilnosti. V tretjem odstavku določa zakon izjemo, ki jo direktiva dopušča, in sicer zaradi možnosti prometnih zastojev na cestah v naselju in z ukrepi za varovanje okolja v naselju določene ceste izvzamejo. Gre zlasti za obvoznice mest in podobne ceste, ki so sicer avtoceste ali hitre ceste, vendar potekajo skozi naselje, kjer je potreba po večjem številu priključkov.

K 4. členu

Ta člen ureja izbirne cestninske ceste. Gre za možnost, da vlada kot cestninsko cesto določi tudi državno cesto, ki ni avtocesta ali hitra cesta, če gre za cesto, ki je projektirana za daljinski promet in gre za vzporedno cesto ali je v neposredni konkurenci s cestninsko cesto iz prejšnjega člena. Ob tem je treba opozoriti, da mora v skladu z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije U-I-96/02 z dne 11. 11. 2004 vsebinske pogoje za določitev cestninskih cest določiti zakon.

K 5. členu

Ta člen ureja cestninske cestne objekta in določa, da cestnina na cestninskih cestah obsega tudi cestnino za cestne objekte na njih. Poleg tega pa vlada lahko določi kot cestninski objekt tudi določen predor, most ali prelaz, če je to potrebno zaradi povrnitve stroškov njihove izgradnje ter stroškov njihovega vzdrževanja, obratovanja in obnavljanja.

K 6. členu

Ta člen podrobneje pooblašča vlado za določanje cestninski cest, poleg tega pa tudi za določitev točk cestninjenja na njih in prevoznih razdalj med točkami cestninjenja. Točka cestninjenja je izredno občutljivo vprašanje in mora o njem odločiti vlada.

Poleg tega člen podrobno določa obveznost vlade, da obvešča Komisijo o novih cestninskih ureditvah, kot to določa člen 7a(4) Direktive 1999/62/ES.

K 7. členu

Ta člen na splošno ureja obveznost plačevanja cestnine, ki nastane z vstopom na cestninsko cesto na točki cestninjenja pri cestninjenju z ustavljanjem vozila, pri cestninjenju v prostem prometnem toku pa potem, ko vozilo prevozi določen cestninski odsek cestninske ceste. Četrti odstavek tega člena prenaša v slovenski pravni red zelo pomembno zahtevo nediskriminatornosti cestnin glede na nacionalnost, določeno v členu 7(4) Direktive 1999/62/ES. Predlagani zakon se na mnogi delih sklicuje na to določbo (n.pr. četrti odstavek 14. člena, prvi odstavek 16. člena in šesti odstavek 24. člena).

K 8. členu

Ta člen določa cestninskega zavezanca, torej osebo, ki mora plačati cestnino. V prvi vrsti je to voznik, hkrati pa še tudi imetnik registracije ali oseba, ki je sklenila pogodbo o uporabi cestninskih cest za določeno vozilo, sa se bodo praviloma pri cestninjenju v prostem prometnem toku, če gre za t.i. aktivno elektronsko tablico, ki identificira vozilo, o pridobitvi in aktiviranju take tablice sklepale pogodbe. Vsi cestninski zavezanci odgovarjajo za cestnino solidarno, kar pomeni, da vsak od njih odgovarja za cestnino v celoti. Ta določba je zlasti nujna pri cestninjenju v prostem prometnem toku, kjer bo v primeru zlorabe mogoče na koncu cestnino izterjati le od imetnika registracije.

K 9. členu

Ta člen določa cestninskega upnika. V načelu je to Republike Slovenija, vendar se cestnina plačuje upravljalcu cestninskih cest, ki je bodisi pristojni državni organ ali pa gospodarska družba, ki je v skladu s predpisom in/ali koncesijsko pogodbo določena kot upravljalec cestninskih cest. Kadar se cestnina plačuje gospodarski družbi, se od nje obračuna davek na dodano vrednost.

K 10. členu

Ta člen določa, za katere vožnje po cestninski cesti se cestnina ne plača. Izjeme so identične sedaj veljavnim izjemam, in obsegajo zlasti vožnjo z domačimi ali tujimi vojaškimi vozili, vozili s prednostjo, vozili, ki se uporabljajo za potrebe dejavnosti vzdrževanja cestninskih cest, za izvajanje cestninjenja in za izvrševanje nadzora nad plačevanjem cestnine in vozili v spremstvu ter vozili s spremstvom.

K 11. členu

Ta člen določa kriterije, na podlagi kateri vlada določi cestninske razrede. Dva od njih določa neposredno: največja dovoljena skupna masa in število osi. Ostali kriteriji so skladno s členom 2(f) Direktive 1999/62/ES določeni opisno z značilnostmi. Razlog za to, da zakon ne določa cestninskih razredov že neposredno je v tem, da bodo cestninski razredi spreminjani glede na uvedbo cestninjenja v prostem prometnem toku, kar pa je mogoče storiti fleksibilno le s podzakonskim predpisom.

K 12. členu

Ta člen prenaša v slovenski pravni red določbe člena 7(9) in 7a. Direktive 1999/62/ES, ki urejata načelo povrnitve infrastrukturnih stroškov v okviru ponderiranih povprečnih cestnin. Pri tem določa, katere stroške vključujejo ponderirane povprečne cestnine in pooblašča vlado, da podrobneje predpiše metodologijo izračun stroškov in njihovo razdelitev na posamezne cestninske razrede.

K 13. členu

Ta člen ureja način določitve cestnine, ki v bistvenih elementih ostaja tak, kot je že sedaj. Na podlagi izračunov ponderirane povprečne cestnine določi na predlog upravljavca cestninskih cest vlada s sklepom, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, višino cestnine na kilometer cestninske ceste za posamezen cestninski razred. Pri določitvi višine cestnine na kilometer cestninske ceste za posamezen cestninski razred se stroški cestninskih cest ali njihovega določenega dela posameznega upravljavca razdelijo na posamezne cestninske razrede z ekvivalenčnimi faktorji, ki jih predpiše vlada, pri čemer pa je treba poudariti, da so ti faktorji določeni v Direktivi 1999/62/ES.

K 14. členu

Ta člen ureja prilagoditev višine cestnine glede na čas vožnje ter okoljske značilnosti vozila. Ta prilagoditev pomeni zvišanje cestnine v času, ko uporabniki bolj uporabljajo cestninske ceste in ustrezno znižanje za manj ugoden čas uporabe (ponoči, pozimi), kot tudi zvišanje za okoljsko manj ugodna vozila in povečanje za okoljsko slabša, tako, da je še vedno ohranjeno načelo povrnitve infrastrukturnih stroškov. Skrajne meje te prilagoditve in druge značilnosti prilagoditve določa člen 7(10) Direktive 1999/62/ES. Možnost izjemne prilagoditve v petem odstavku tega člena je urejena skladno s členom 7(10)(c) Direktive 1999/62/ES.

K 15. členu

Ta člen ureja cenik upravljavca cestninskih cest, ki ga mora le-ta sprejeti v enem mesecu potem, ko vlada določi cestnino na kilometer cestninske ceste. Ta ureditev določanja cestnine je v bistvu enaka kot do sedaj. Cenik mora upravljavec objaviti, pred objavo pa nanj pridobiti soglasje vlade.

K 16. členu

Ta člen ureja popuste, ki jih lahko zagotavlja upravljavec cestninskih cest. Ureditev prevzema v slovenski pravni red določbe člena 7(4b) Direktive 1999/62/ES. Višina popusta je omejena na 13%, kot to določa direktiva.

K 17. členu

Ta člen ureja pribitke, skladno z določbo člena 7(11) Direktive 1999/62/ES. Ta člen tudi določa namen, za katerega se lahko taki pribitku uporabijo. Pri tem je treba navesti, da je izraz »komercialni promet« uporabljen v direktivi (tretja alineja člena 7(11)(b)) in ni jasno definiran, zato je tudi v tem členu zgolj povzet iz direktive. V praksi izvajanja teh pribitkov, če in ko bodo uvedeni, pa se bo v komunikaciji s Komisijo razjasnil natančen pomen tega izraza.

K 18. členu

Ta člen določa nekatere splošne obveznosti v zvezi s cestninjenjem. Najprej določa splošne obveznosti upravljavca cestninskih cest, ki so prevzete iz člena 7(5) Direktive 1999/62/ES. Hkrati pa določa tudi splošno obveznost voznikov, da ravnanj skladno s pravili cestninjenja in odredbami upravljavca in nadzornih organov. Določa pa tudi prepoved predrugačenja naprave za elektronsko cestninjenje.

K 19. členu

Ta člen ureja cestninjenje z ustavljanjem, ki vključuje tudi elektronsko cestninjenje, pri katerem tehnologija zahteva zmanjšanje hitrosti vozila na cestninski postaji z zaporo (sedanji

ABC sistem). Določa tudi, da cestninjenje z ustavljanjem izvaja upravljalec cestninskega sistema. To cestninjenje v urejeno v zakonu zato, ker ga bo še treba izvajati v prehodnem obdobju do uvedbe cestninjenja v prostem prometnem toku. Pozneje pa ga bo mogoče uporabljati le izjemoma za izolirane cestninske sisteme, kot je cestninjenje na posameznem cestninskem objektu ali izolirani cestninski cesti.

K 20. členu

Ureja način plačevanja cestnine v tem sistemu cestninjenja in nekatera druga vprašanja tega cestninjenja. Ureja tako zaprti kot odprti sistem cestninjenja z ustavljanjem, in sicer bodisi z neposrednim plačevanjem ali z elektronsko napravo, ki zahteva ustavljanje vozila (kartice, brezkontaktna naprava kot je ABC).

K 21. členu

Ta člen ureja splošni akt upravljalca cestninskih cest, s katerim ta po javnem pooblastilu uredi podrobneje vprašanja izvajanja cestninjenja z ustavljanjem. Gre za ohranitev sedanje ureditve, v kateri je ta vprašanja na podlagi Uredbe vlade podrobneje določila DARS. Zakon sicer predvideva možnost, da se tak cestninski sistem določi tudi za kakšen primer druge državne ceste, zato določa, da v tem primeru ta vprašanja predpiše vlada.

K 22. členu

Ta člen ureja cestninjenje v prostem prometnem toku, ki pomeni tako cestninjenje, ki ne zahteva uporabe cestninskih postaj, opremljenih z zaporo. V praksi to pomeni cestninjenje pri nezmanjšani hitrosti ali le pri nekaj zmanjšani hitrosti. To cestninjenje zagotavlja operater elektronskega cestninskega sistema, ki ga tudi neposredno izvaja. Cestninjenje se zagotavlja najmanj na dva načina: s posebno elektronsko napravo v vozilu in na enostaven in dostopen način za občasne uporabnice cestninskih cest, ki omogoča dostop brez take naprave (n.pr. predplačilo preko interneta, predplačilo pred vstopom na cestninsko cesti,...)

K 23. členu

Ta člen podrobneje opredeljuje operaterja elektronskega cestninskega sistema. Določa, da je to gospodarska družba, ki jo ustanovita država in DARS v ta namen in ki mora izpolnjevati pogoje za notranjega izvajalca po predpisih o javnem naročanju, saj sklepa pogodbe z državo oziroma DARS brez postopka izvedbe javnega naročila ali podelitve koncesije. Določa tudi naloge tega operaterja, njegovo financiranje in njegovo dolžnost, da v elektronski sistem cestninjenja sprejme vsako vozilo, za katero je zagotovljen pravilen dostop do tega sistema z OBU enoto ali na drug predpisan način.

K 24. členu

Ta člen ureja vlogo zavezanega ponudnika cestninjenja, to je pravne osebe zasebnega prava, ki ima dve temeljni nalogi: zagotoviti zgraditev in opremo elektronskega sistema cestninjenja za cestninjenje v prostem prometnem toku, in omogočati uporabnikom cestninskih cest vključitev v ta sistem z OBU napravami ali na drug enostaven in dostopen način za občasne uporabnike cestninskih cest brez take naprave.

Določa tudi, da je dejavnost zavezanega ponudnika cestninjenja državna gospodarska javna služba, za katero podeli država eno koncesijo in s tem zagotovi izvajalcu izključno pravico. Ta izključna pravica vključevanja v elektronski cestninski sistem je zagotovljena le do uvedbe evropskega elektronskega cestninjenja, ki bo dopuščal tudi tržne ponudnike tega cestninjenja.

K 25. členu

Ta člen ureja razmerja zavezanega ponudnika cestninjenja z uporabniki, zlasti glede sklepanja pogodb in vključevanja v elektronski cestninski sistem. Zavezani ponudnik mora zagotavljati uporabnikom pod dostopnimi pogoji OBU naprave, jih prilagoditi na vozilo in zagotavljati dostop do tega sistema najmanj na en enostaven in dostopen način za občasne uporabnike cestninskih cest brez take naprave. Plačilo cestnine mora zavezani ponudnik cestninjenja omogočiti z dobroimetjem na OBU napravi in tudi s poznejšim plačilom na podlagi računa.

K 26. členu

Ta člen določa zahteve v zvezi z interoperabilnostjo OBU naprav, poleg tega pa tudi obveznosti voznikov v zvezi z uveljavljanjem prilagoditve cestnine glede na emisijski razred vozila. To prilagoditev je mogoče uveljavljati le, če se uporablja OBU pri cestninjenju v prostem prometnem toku. Če voznik ne predloži ustreznih listin, se šteje, da spada vozilo v emisijski razred EURO 0.

K 27. členu

Podrobnejša vprašanja v zvezi s cestninjenjem v prostem prometnem toku predpiše vlada, saj se to cestninjenje ne nanaša le na avtoceste, pač pa tudi na nekatere druge državne ceste, ki so cestninske ceste. Ta člen zato določa obveznost ureditve določenih vprašanj v zvezi s tem cestninjenjem v predpisu vlade.

K 28. členu

Ta člen prevzema v slovenski pravni red bistvene zahteve Direktive 2004/52/ES o interoperabilnosti elektronskih cestninskih sistemov v Skupnosti, in sicer tako glede tehničnih zahtev tega sistema kot glede načina njegovega podrobnejšega urejanja.

K 29. členu

Ta člen določa posebne naloge operaterja elektronskega cestninskega sistema v zvezi z evropskim elektronskim cestninjenjem. V tem cestninjenju, kot je do sedaj predvideno z osnutkom odločbe Komisije o interoperabilnosti, ima ta operater status in naloge pobiralca cestnine. Kot tak se mora vpisati v register pobiralcev cestnine in zagotoviti seznanitev vseh ponudnikov evropskega elektronskega cestninjenja s potrebnimi podatki. Poleg tega ta člen zahteva tudi, da operater elektronskega cestninskega sistema obravnavana različne ponudnike nediskriminatorno.

K 30. členu

Ta člen ureja položaj in naloge ponudnika evropskega elektronskega cestninjenja. Ta ponudnik zagotavlja storitve vključevanja uporabnikov v evropsko elektronsko cestninjenje in mora zagotavljati, da ve ta storitev zagotovljena v vseh cestninskih sistemih na območju EU.

K 31. členu

Ta člen ureja dovoljenje za izvajanje dejavnosti ponudnika evropskega elektronskega cestninjenja. Določa, da brez dovoljenja teh nalog ni dovoljeno izvajati. Ureja tudi pogoje za pridobitev dovoljenja in za njegov odvzem. Dovoljenje izda ali odvzame organ v sestavi ministrstva, pristojen za interoperabilnost cestninskih sistemov -cestninski organ.

K 32. členu

Ta člen ureja register ponudnikov evropskega elektronskega cestninjenja in register pobiralcev cestnine. Ta dva registra bo potrebno voditi skladno z odločbo Komisije, vodil pa ju bo cestninski organ.

K 33. členu

Ta člen ureja evidence, ki jih vodi upravljavec cestninskih cest za cestninjenje z ustavljanjem vozila. V drugem odstavku so urejene evidence in določeni podatki v njih, pri čemer so osebni podatki navedeni taksativno.

K 34. členu

Ta člen ureja evidence, ki jih vodi operater elektronskega cestninskega sistema za cestninjenje v prostem prometnem toku. V drugem odstavku so urejene evidence in določeni podatki v njih, pri čemer ta operater ne obdeluje osebnih podatkov.

K 35. členu

Ta člen ureja evidence, ki jih vodi ponudnik cestninjenja za cestninjenje v prostem prometnem toku, pri čemer se te določbe nanašajo tako na zavezanega ponudnika cestninjenja kot na ponudnike evropskega elektronskega cestninjenja. V drugem odstavku so urejene evidence in določeni podatki v njih, pri čemer so tudi tu osebni podatki navedeni taksativno.

K 36. členu

Ta člen ureja evidence, ki jih vodi cestninski organ za izvajanje upravnih nalog v zvezi z zagotavljanjem interoperabilnost evropskega elektronskega cestninjenja. V drugem odstavku so urejene evidence in določeni podatki v njih, pri čemer so osebni podatki navedeni taksativno. Zakon cestninskemu organu za izvajanje njegovih nalog zagotavlja dostop do evidence registriranih vozil.

K 37. členu

Ta člen določa splošno obveznost upravljavca cestninskih cest, ki izvaja nadzor nad cestninjenjem z vinjetami po 11c. členu ZJC, da izvaja nadzor nad cestninjenjem v prostem prometnem toku po tem zakonu. Upravljavec je dolžan nadzirati izvrševanje vseh obveznosti cestninskih zavezancev v zvezi s cestninjenjem, kot so določene v tem zakonu in na njegovi podlagi izdanih predpisih ter splošnih aktih za izvrševanje javnih pooblastil.

K 38. členu

Ta člen ureja prisilno izterjavo. Najprej definira, kdaj cestninski zavezanec pride v zamudo, torej ko ne plača cestnine in/ali nadomestne cestnine v roku in na način, kot je to določeno s pravili cestninjenja. Takemu zavezancu izda cestninski organ odločbo, s katero se mu v 15 dneh naloži plačilo dolgovane cestnine in/ali nadomestne cestnine. Če v tem roku ni plača, se izterja po predpisih o davčni izvršbi.

Posebno pomembna je določba petega odstavka, po vozilu, glede katerega cestninski zavezanec ni plačal v roku iz drugega odstavka z odločbo odmerjene dolgovane cestnine, ni dovoljeno podaljšati veljavnosti prometnega dovoljenja ali spremeniti registrske tablice tega vozila do celotnega poplačila dolgovane cestnine, vključno z zamudnimi obrestmi in morebitnimi stroški izvršbe. V šestem odstavku predlagani zakon določa način zaznambe te prepovedi.

K 39. členu

Ta člen ureja nadzor nad izvajalci cestninjenja, zlasti nad operaterjem elektronskega cestninskega sistema, pri čemer je ohranjena sedanja ureditev, da ta nadzor izvaja prometni inšpektor.

K 40. členu

Ta člen določa prekrške upravljalca cestninskih cest v zvezi s cestninjenjem.

K 41. členu

Ta člen določa prekrške operaterja elektronskega cestninskega sistema v zvezi s cestninjenjem.

K 42. členu

Ta člen določa prekrške ponudnikov cestninjenja v zvezi s cestninjenjem.

K 43. členu

Ta člen določa roke za uvedbo cestninjenja v prostem prometnem toku in rokje za izvedbo organizacijskih zahtev, ki morajo biti izpolnjene za to uvedbo. Določa tudi način zaokroževanja cestnine do opustitve cestninjenja z ustavljanjem na deset centov.

K 44. členu

Ta člen skladno z Direktivo 2004/52/ES določa roke za uvedbo evropskega elektronskega cestninjenja, ki je hkrati cestninjenje v prostem prometnem toku.

K 45. členu

Ta člen določa rok, v katerem mora vlada ustanoviti cestninski organ s spremembo uredbe, ki ureja .

K 46. členu

Ta člen določa rok, s katerim mora upravljavec cestninskih cest začeti uporabljati prilagoditve cestnine glede emisijske vrednosti EURO, in sicer 1.1.2010 kot to določa člen 7(10)(b) Direktive 1999/62/ES.

K 47. členu

Ta člen določa roke, v katerih morajo vlada, minister in upravljavec cestninskih cest sprejeti določene predpise oziroma splošne akte. Zlasti je treba opozoriti, da so roki za nekatere predpise vlade daljši, saj gre za zapleteno problematiko prilagajanja cestnin emisijskim vrednostim in metodologijo določanja stroškov cestninskih cest, ki se začne uporabljati šele pozneje (10.6.2008 oziroma 1.1.2010). Hkrati ureja ta člen prehodno uporabo dosedanjih predpisov.

Hkrati ta člen omogoča vladi, da v predpisu iz četrtega odstavka 12. člena, s katerim določi metodologijo izračunavanja stroškov cestninskih cest in njihovo razdelitev na cestninske razrede, uporabi pooblastilo iz tretjega odstavka člena 7a(3) Direktive 1999/62/ES, da za cestninske sisteme, uvedene pred rokom obveznega prenosa direktive v slovenski pravni

red, metodologija ne uporablja ali da za te cestninske sisteme predpiše drugačno metodologijo.

K 48. členu

Ta člen razveljavlja oziroma črta nekatere določbe Zakona o javnih cestah, ki so urejale cestnino za vozila, katerih največja dovoljenja skupna masa presega 3.500 kg, in določbo Zakona o DARS o načinu plačevanja cestnine, ki je s tem zakonom v nasprotju.

K 49. členu

Ta člen določa običajni 15-dnevni vakacijski rok zakona.